spolupráce • projekty • lidé • dotace • granty • peníze

ZPRAVODAJ

Místní akční skupiny Posázaví

2026/2027

Zámek Jemniště, lavička Václava Havla

Zámek Líšno:
Probouzení spící krásky

Dílna, kde hladí boule na těle
i na duši

Nová knihovna v Benešově: místo
pro knihy, zážitky i setkávání

Nová posila týmu Posázaví Bára Melounová

Vystudovala jsem Střední hotelovou školu v Praze, obor Hotelnictví a cestovní ruch, Vyšší odbornou školu v Táboře, obor Pozemkové úpravy a ekologie krajiny, a následně Českou zemědělskou univerzitu v Praze, obory Aplikovaná ekologie a Ochrana přírody. Po studiu jsem odjela na zkušenou do Anglie, kde jsem působila v hotelnictví.

Po návratu do České republiky jsem pracovala na Státním fondu životního prostředí jako projektová manažerka přírodovědných a krajinných projektů financovaných z Evropské unie. Získala jsem tady cenné zkušenosti s financováním projektů, dotační politikou a veřejnými zakázkami. Po pěti letech praxe přišla rodičovská dovolená se dvěma dcerami.

Už jako teenager jsem se aktivně zajímala o přírodu a její ochranu. V 17 letech jsem se jako dobrovolnice přihlásila k projektu Čistá řeka Sázava a s výjimkou tří přestávek se mu věnuji dodnes – od roku 2009 jako vedoucí 3. úseku, od roku 2023 jako manažerka projektu. Podařilo se mi propojit osobní život s profesním, a to je prostě skvělé!

Mám outdoorovou, dobrodružnou a cestovatelskou duši. Putování jakoukoli krajinou mě baví, ráda ji pozoruji, objevuji a poznávám. Ze svých rodinných toulek Posázavím vytvářím databázi výletů, které jsou pro další rodiče inspirací, kam vyrazit s dětmi. Zároveň tak přispívám svou troškou do mlýna k propagaci a zpřístupňování turistické nabídky kraje kolem řeky Sázavy.

tel.: 733 661 179
e-mail: rekasazava@posazavi.com

Držitelem Zlatého odpaďáku 2026 je Martin Moravec

Držitelem putovního „poháru" Zlatý odpaďák, který získává nejlepší tipující v soutěži vyhlášené v rámci aktuálního ročníku projektu Čistá řeka Sázava, se za rok 2026 stal vedoucí 5. úseku Martin „Francesco" Moravec. Nejpřesněji odhadl, kolik samostatně registrovaných dětí se do letošního úklidu zapojí. Jeho tip – 68 – byl přesný! Pohár tak získal člověk, který patří mezi dlouholeté tahouny projektu a už řadu let vede jeden z úseků tradičního jarního úklidu řeky Sázavy (Týnec nad Sázavou – Pikovice). Je vidět, že po dlouhých letech aktivní účasti, a tedy bohatých zkušenostech, dokáže Martin odhadnout účast lépe než ostatní – a možná i lépe než samotní pořadatelé.

jt

MAS Posázaví rozdělí další peníze z evropských fondů

MAS Posázaví připravuje na rok 2027 další výzvy k předkládání záměrů do **Integrovaného regionálního operačního programu (IROP)** – zbylá a nová finanční alokace byla navýšena o 1 371 492,63 Kč na celkových 1 714 365,79 Kč. S ohledem na animaci v regionu, poptávku a také naplňování plánu rozhodl Programový výbor využít veškeré prostředky do opatření 4 – Kultura.

V březnu 2027 bude vyhlášena 4. výzva k předkládání záměrů do **Strategického plánu Státní zemědělské politiky (SZ SZP)**. K rozdělení je 14 034 396 Kč, dotace může pokrýt 50 % celkových způsobilých výdajů. Programový výbor schválil alokaci pro Fichi 4 ve výši 3 779 197 Kč (projekty dohromady za 7 558 394 Kč), pro Fichi 5 ve výši 9 255 199 Kč (projekty za 18 510 398 Kč) a pro Fichi 6 dotaci 1 000 000 Kč (projekt za 2 000 000 Kč). Projekty nemohou být zaměřeny na pořízení bezpilotního prostředku (dron), komunální techniky (sekačky, traktory, frézy) ani motorového a přípojného vozidla.

Programový výbor schválil k financování také projektové záměry ze 7. výzvy **Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK)**.

Schválené projektové záměry k financování, 7. výzva OP TAK

Název projektu	Žadatel	Celkové způsobilé výdaje	Dotace
Automatizace a digitalizace procesu olepování hran Truhlářství Zavadil	Truhlářství Zavadil s.r.o.	1 635 956,17	817 978,09
Digitalizace obchodního a poradenského procesu	ADAPTIVE RECRUITMENT s.r.o.	984 400,00	492 200,00
Digitalizace a modernizace oční ordinace Benešov	MUDr. Pavel Dvořák s.r.o.	1 144 714,89	572 357,45

Náhradní projektové záměry splnily minimální hranici pro podporu ve věcném hodnocení, ale nebyla na ně dostatečná alokace

Název projektu	Žadatel	Celkové způsobilé výdaje	Dotace
Modernizace stomatologické ordinace pomocí digitalizace a automatizace	MDDr. Jiří Pečenka	1 627 320,20	813 660,10
Modernizace a digitalizace gynekologické ordinace, Sázava	JD-GYN, s.r.o.	854 502,00	427 251,00

Nový turistický průvodce, pracovní sešit a omalovánky Poznáváme Posázaví

Posázaví o.p.s. vydala nového turistického průvodce, pracovní sešit a omalovánky Poznáváme Posázaví, které přiblíží region kolem řeky Sázavy jeho malým i velkým obyvatelům a návštěvníkům. Vyšla také jazyková mutace průvodce, a to pro německy, polsky a anglicky mluvící. Propagační materiály jsou k dostání zdarma v posázavských informačních centrech a u spolupracujících partnerů.

„Nový turistický průvodce s tipy na výlety za poznáním, zábavou a odpočinkem je k dispozici také v PDF variantě, která je prakticky propojena s webem. ‚Klikatelné' odkazy vedou přímo na stránky jednotlivých turistických cílů, služeb, partnerů i tematických částí turistického webu Posázaví. Funkční QR kódy pak umožňují rychle přejít k dalším informacím, eKartě Posázaví nebo navazujícím produktům edice Poznáváme Posázaví," uvedla ředitelka Posázaví o.p.s. Bohunka Zemanová.

Zájemci najdou v brožurce inspiraci k návštěvě regionu od Průhonic přes Benešov, Sázavu a Týnec nad Sázavou až po Neveklovsko, Jílové u Prahy, Říčany a Ladův kraj. Její součástí je také přehledná mapa a kontakty na informační centra, která mohou návštěvníkům pomoci s plánováním výletu i s orientací v regionu. Průvodce zároveň propojuje tištěný a digitální svět Posázaví – odkazuje na eKartu Posázaví v aplikaci Uneeqly, kde se zobrazuje kalendář akcí, stezky v okolí, výhody partnerů, soutěže i odměny.

Závěrečná část brožurky připomíná také naučně-zábavnou edici Poznáváme Posázaví, ve které vydala Posázaví o.p.s. stolní a karetní hru nebo pracovní sešity a omalovánky, díky nimž si region mohou hravě užít děti i dospělí. Na začátku prázdnin vyšel nový pracovní sešit a omalovánky s podtitulem Cestou necestou. Malí cestovatelé se s nimi mohou Posázavím pomyslně projet nebo projít po vodě, stezkách, kolejích, silnicích, na koňském hřbetě i lyžích. Prozkoumat ho mohou také z lanového parku nebo tobogánu. Stačí mít dobře ořezanou tužku a pastelky. Součástí těchto tištěných materiálů je také například hřebenovka, vícesměrka, doplňovačky, hádanky a taky spoustu zajímavých informací.

„Prostřednictvím naučně-zábavné edice Poznáváme Posázaví se snažíme region kolem řeky Sázavy představit nejmladším návštěvníkům. Její součástí je také deskovka, která je na trhu od loňska, nebo nová karetní hra ‚Dvojice', kterou jsme vydali před letošními prázdninami," řekla Bohunka Zemanová.

V rámci edice Poznáváme Posázaví loni vyšly společně s deskovou hrou i stejnojmenné omalovánky. Posázaví o.p.s. vydala v roce 2025 také pracovní sešit a omalovánky Parky a zahrady, které představují zelené oázy v kraji kolem řeky Sázavy. V roce 2024 mohly děti poznat region „z výšky" pomocí tiskovin Nad krajinou Posázaví. Jako první vyšly v roce 2023 omalovánky a pracovní sešit U vody. Všem těmto propagačním materiálům dodala výtvarnou podobu kreslířka Karolína Vilímovská.

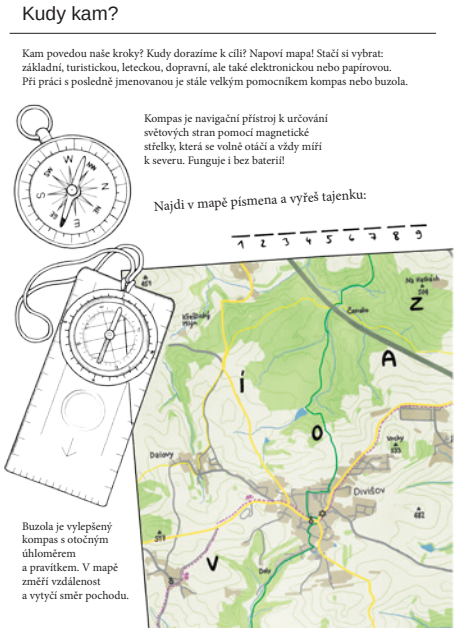
Turistický průvodce Posázavím vyšel i v jazykových mutacích

V němčině, polštině a angličtině nabízí 12 atraktivních tipů na výlety v okolí řek Sázavy a Vltavy. Představuje turistické atrakce a zážitky v Posázaví – zámky Konopiště, Průhonice a Jemniště, hrad Český Šternberk nebo Sázavský klášter. Zve k návštěvě řek Sázavy a Vltavy, do zlatohorního královského města Jílové u Prahy nebo Dolních Břežan – moderní obce s kvalitní architekturou. Nejen rodiny s dětmi se mohou vydat za zážitky do Aquapalace resortu Praha, techničtí nadšenci by si zase neměli nechat ujít návštěvu Vojenského technického muzea v Lešanech, Světa Škodovek či Retroautomuzea Strnadice.

Kromě atraktivních fotografií najdou zájemci v brožurce také mapy, piktogramy, QR kódy s krátkým filmem nebo přibližnou dobu, za kterou se k vybranému cíli dostanou z Prahy autem, autobusem nebo vlakem.

Bližší informace jsou na tourist.posazavi.com v sekci Propagační materiály a Pro děti.

jt

Kudy kam?

Kam povedou naše kroky? Kudy dorazíme k cíli? Napoví mapa! Stačí si vybrat: základní, turistickou, leteckou, dopravní, ale také elektronickou nebo papírovou. Při práci s posledně jmenovanou je stále velkým pomocníkem kompas nebo buzola.

Kompas je navigační přístroj k určování světových stran pomocí magnetické střelky, která se volně otáčí a vždy míří k severu. Funguje i bez baterií!

Najdi v mapě písmena a vyřeš tajenku:

Buzola je vylepšený kompas s otočným úhloměrem a pravítkem. V mapě změří vzdálenost a vytyčí směr pochodu.

Setkání informačních center v Jílovém u Prahy

Novinky v databázi Apollo, dotace na rok 2027, nové propagační materiály, změny v jednotné klasifikaci informačních center a podmínky jejich certifikace, vytváření a aktualizace databází informací v cestovním ruchu i kulturní a společenské nabídky měst a obcí byly na programu podzimního setkání pracovníků informačních center. Role hostitele se tentokrát ujalo Regionální muzeum v Jílovém u Prahy.

Václav Pošmurný informoval o tom, že Středočeský kraj s dotačními tituly pro informační centra zatím nepočítá. Uvedl také, že se v Týnci nad Sázavou uskuteční 26. ledna 2027 tradiční setkání v cestovním ruchu.

Prezident A.T.I.C. ČR Pavel Hlaváč upozornil, že školení k certifikaci informačních center proběhne na začátku příštího roku v rámci veletrhu cestovního ruchu Holiday World v Praze. Jeho součástí bude nově také soutěž Turistpropag, jejíž výsledky byly v minulosti vyhlašovány na výstavě Regiony v Lysé nad Labem; přihlášky do soutěže se přijímají do konce února 2027.

Prostor představit chystané novinky dostali také zástupci informačních center. Zmínili například připravovanou rekonstrukci benešovského KD Karlov nebo ukončenou opravu Kulturního domu Kamenice, revitalizovanou zahradu Tichá pošta v Říčanech, nové maskoty města Sázavy. Pozvali také na koncerty, slavnosti, sportovní a společenské akce.

Účastníci setkání si na závěr prohlédli expozice jílovského muzea.

jt

Posázaví bylo a je vidět!

Posázaví se pravidelně prezentuje na kulturních, společenských a sportovních akcích v regionu. Některých akcí se účastníme samostatně, na jiných spolupracujeme se Středočeskou centrálou cestovního ruchu. Kde jste nás mohli vidět? Třeba na májovém Tržišti v Zaječí u Neveklova, na Tankovém dni ve Vojenském technickém muzeu v Lešanech, na festivalu Oživlý středověk na hradě Zlenice, na Festivalu parních lokomotiv v Benešově, na běžeckém závodě Špulka Race nebo na divadelní přehlídce Voskovcova Sázava.

Pořadatelům některých akcí pravidelně pomáháme také s administrací dotací od Středočeského kraje.

jt

Kingdom Come: Deliverance „naživo" v Ratajích nad Sázavou

Po stopách Jindřicha ze Skalice, známého z prvního dílu legendární počítačové hry Kingdom Come: Deliverance, se mohou zájemci vydat v novém venkovním questu v Ratajích nad Sázavou. Stačí si ho otevřít v aplikaci Uneeqly, zaplatit a vyrazit. Zhruba hodinové dobrodružství propojuje 11 míst v Ratajích a jejich okolí – hrad, hospodu, mlýn, les, katovnu, šibenici…

Mobil provede hráče od jednoho místa k druhému. Otevře příběh, zadá úkoly a ukáže, jak dané místo vypadá ve světě prvního dílu hry. Nabídne jim kvízy, úkoly, herní videa i setkání s Jindřichem, Terezou a Janem Ptáčkem v rozšířené realitě. Za dokončený quest si mohou vyzvednout odměnu – například osvěžující nápoj v místním penzionu U Pinců. Podrobnosti najdou v aplikaci Uneeqly v sekci „Moje výhody". Na 2,5kilometrovou procházku se mohou vydat jednotlivci, rodiny i party. Trasa je vhodná i pro kočárky a psy.

jt

Více informací na www.kcdquest.com

Před zámkem Jemniště byla odhalena lavička Václava Havla

V parku před zámkem Jemniště byla odhalena lavička Václava Havla. Nové pamětní místo tvořené dvěma křesly spojenými kulatým stolem, jehož středem prorůstá lípa, chce být prostorem pro setkávání a vedení dialogu v duchu ideálů a životních postojů prvního českého prezidenta.

„S Václavem Havlem jsem se setkal dvakrát a vždycky to bylo příjemné, imponoval mi jeho lidskoprávní postoj. Pro mě byl jedním z nejlepších prezidentů, protože vrátil Českou republiku na mapu světa," uvedl majitel zámku Jiří Sternberg. Vzpomněl, že jej s Václavem Havlem seznámila majitelka zámku Častolovice Diana Sternbergová, která pomáhala tehdejší prezidentově manželce Olze s úpravami zámku v Lánech. „Lavičku jsme odkryli symbolicky v roce 90. výročí narození a 15. výročí úmrtí Václava Havla," připomněl Jiří Sternberg.

Lavičku odhalila středočeská hejtmanka Petra Pecková spolu s bývalým předsedou Ústavního soudu České republiky Pavlem Rychetským. „Lavička symbolizuje celý Havlův život a nejhlubší myšlenky. Znázorňuje dialog – uprostřed stolu máte strom, který roste, po obou stranách jsou lavičky-židle. Důležité je, abyste spolu hovořili, abyste i přes nějakou překážku, která je mezi vámi a která je živá, roste a vyvíjí se, našli společnou řeč, abyste se vzájemně poslouchali a snažili se jeden druhému porozumět," řekla Petra Pecková. Těší ji, že ve Středočeském kraji je už sedm Havlových laviček, mimo jiné v Černošicích, Poděbradech, Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi nebo Mnichově Hradišti.

Pavel Rychetský vzpomněl na své první setkání s Václavem Havlem v roce 1968, kdy se začínala „otevírat historie a dějiny se daly do pohybu". Jako právník byl tehdy členem komise připravující nový tiskový zákon, v níž byl i Václav Havel. Společné schůzky byly tehdy plné diskusí o aktuální situaci v Československu, ale jenom Václav Havel na ně prý přicházel vzorně připravený. „Na stroji měl rozepsané teze, všem je rozdal a chtěl pracovat. Všichni víme, jak to tehdy dopadlo," posteskl si Pavel Rychetský. Po sametové revoluci pak Václavu Havlovi pomáhal s přípravou nové ústavy. „Každé připomínání Václava Havla má hluboký význam, a to zejména v současnosti, kdy vítězí pragmatická politika, zatímco Václav Havel byl a pro mne vždycky bude naopak symbolem politiky hodnotové, ve které lidská osobnost, základní lidská práva a svobody jsou na prvním místě," dodal Pavel Rychetský.

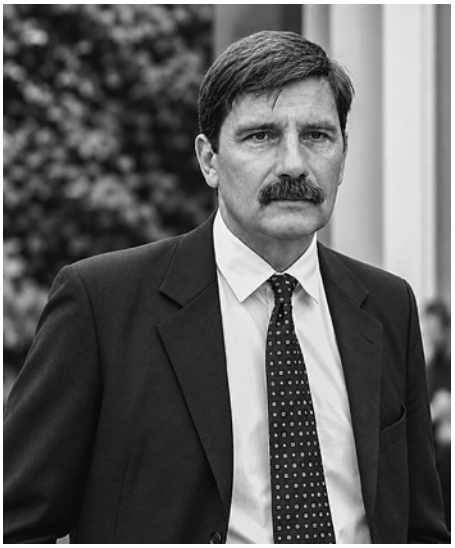
Celosvětový projekt lavička Václava Havla připomínající prvního českého prezidenta inicioval velvyslanec ČR v USA Petr Gandalovič spolu s architektem a designérem Bořkem Šípkem. Jejich snahou bylo vytvořit síť míst ve veřejném prostoru, která mohou přispět k setkávání a vedení skutečného dialogu. První byla odhalena v roce 2013 ve Washingtonu, v současnosti je jich víc než 60, mimo jiné v Helsinkách, Paříži, Hirošimě, Bruselu, Oxfordu, Praze, Kutné Hoře nebo Kroměříži.

jt

Za Filipem a Zdeňkem Sternbergovými

„Déjà vu“, blesklo mi hlavou, když jsem před čtyřmi lety vstoupila do pracovny hradního pána na Českém Šternberku. Postavu, na kterou dopadalo světlo z protějšího okna, jako bych znala, i když jsem se s ní měla setkat poprvé. Nepřehlédnutelný knír, košile, sako, ale také gesta, mluva, vystupování… snad jen těmi tmavými brýlemi se JUDr. Filip Sternberg (1956–2026) na první pohled trochu lišil od svého otce Zdeňka Sternberga (1923–2021), kterého jsem měla tu čest poznat dříve. Filipa Sternberga jsem pak viděla ještě několikrát, většinou v rámci nějaké kulturní nebo společenské akce na hradě, a pokaždé mě zaujal svou vrozenou noblesou a důstojností. Smutné zprávě, která přišla na začátku září, jsem proto jen stěží uvěřila: Filip Sternberg zemřel.

Advokát Filip Sternberg byl majitelem hradu Český Šternberk a zámků Březina na Rokycansku a Morány v okrese Kutná Hora. Byl čestným a devočním rytířem Maltézského řádu. Žil střídavě ve Vídni a na hradě v Českém Šternberku, který považoval za svůj domov. Koneckonců byl to on, kdo svému otci Zdeňkovi po sametové revoluci pomáhal se správou rodového majetku v Čechách. „Od začátku jsme hrad a další majetky spravovali společně, tatínek se soustředil hlavně na hrad, já na hospodaření v lesích a v zemědělství,“ řekl mi tehdy při rozhovoru do knihy Proti proudu řek a času / Sázava–Vltava, kterou vydalo Mezi řekami, z.s. Pokračovat v rodové tradici podle něj znamená majetek ochraňovat a předávat dalším generacím, aby zůstal pohromadě a nezanikl. Tento nelehký úkol po něm nyní převzala jeho jediná dcera Anastasia (1999), kterou měl se svou manželkou Susanne Sternberg von Berg.

Přestože větší část svého života prožil Filip Sternberg v Rakousku, své dětství má spojené právě s Českým Šternberkem. Narodil se a do svých 12 let vyrůstal v Praze, od malička ale jezdil na hrad k dědečkovi Jiřímu, který se tu po znárodnění stal kastelánem. „Doma“ byl podle svých slov v Rakousku i Čechách, za svůj pravý domov ale považoval právě Český Šternberk. Tady měl svá oblíbená místa, třeba gotický hradní mázhaus nebo Brtnický rybník.

V posledních letech Filip Sternberg pravidelně podporoval čerčanský Hospic Dobrého Pastýře – jeho manželka a dcera si proto přály, aby místo květinových darů smuteční hosté právě jemu věnovali finanční příspěvek. Díky tomuto laskavému gestu přijal hospic od 79 dárců přes 240 000 korun.

Posázaví Zdeňka Sternberga

„Mým domovem je Posázaví,“ říkal i Filipův otec Zdeněk Sternberg. Na hrad Český Šternberk „byl převezen“, jak mi kdysi s úsměvem řekl, když mu bylo osm dnů. A s přestávkou, vynucenou totalitou, na něm žil až do své smrti v roce 2021.

Se Zdeňkem Sternbergem jsem se poprvé potkala někdy na přelomu tisíciletí. Jako redaktorka České tiskové kanceláře jsem s ním tehdy připravovala rozhovor o tom, jak vypadaly Vánoce jejich rodiny na hradě. Dodnes mi utkvěl v paměti klidný, příjemný tón jeho řeči. A tak tomu bylo i v následujících letech, kdy jsem ho několikrát zpovídala už jako členka týmu Posázaví o.p.s., který Zdeněk Sternberg podporoval.

V jednom z rozhovorů mi popsal i svůj vztah k řece Sázavě, která ho odjakživa přitahovala. Měl s ní spojené vzpomínky na koupání, rybaření, ledy i vory. Proto jeho slovo nemohlo chybět v předmluvě knihy „Řeka Sázava 100 let poté… ve fotografiích Jaroslava Pelíška“, kterou vydala Posázaví o.p.s. v roce 2014. „Žádné mluvené nebo psané slovo, líčící proměny krajiny, nedokáže tak realisticky a detailně znázornit její stoletou proměnu,“ napsal tehdy Zdeněk Sternberg v úvodu zmíněné publikace. O dění v Posázaví se vždycky živě zajímal a měli jsme u něj dveře otevřené. Kde jinde než u něj na hradě jsme měli uspořádat třeba slavnostní křest další knihy, která nese stopu Sternbergů – Jankow 1645. Tomáš Koch v ní popisuje neprávem opomíjenou tragickou bitvu, která přispěla k ukončení třicetileté války. A kromě fotografií z hraných bojových scén publikaci bohatě ilustrují reprodukce měděrytin dokumentujících průběh tohoto válečného konfliktu, které jsou ve sbírkách hradu Český Šternberk.

A do třetice další kniha – Sokolnictví –, kterou vydala Posázaví o.p.s. v roce 2020, kdy uplynulo deset let od jeho zápisu na seznam nehmotného kulturního dědictví UNESCO. Autorem publikace, která vyšla znovu po více než 50 letech, byl právě Zdeněk Sternberg. Osobitým stylem v ní líčí sokolnictví jako „vznešené umění lovu“. Jeho kniha se stala nejen dokonalou učebnicí pro několik generací, ale také kronikou doby. Své první dravce cvičil Zdeněk Sternberg právě v lesích kolem Českého Šternberku – k sokolnictví ho přivedl strýc Bedřich Mensdorff –, rodiče sice tuto jeho zálibu přímo nepodporovali, ale tolerovali ji.

Zdeněk Sternberg studoval po druhé světové válce na právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, z politických důvodů ale neodpromoval. Pracoval mimo jiné jako horník nebo kulisák. Po roce 1968 s manželkou a synem emigroval a žil ve Vídni. Po sametové revoluci se do Československa vrátil a žil v Českém Šternberku. Prezident Václav Klaus ho vyznamenal Medailí Za zásluhy.

jt

Foto Jaroslav Jiřička

V Křečovicích vzniká Centrum „Suk Dvořák Suk“

Foto Petra Růžičková

Živým kulturním a tvůrčím prostorem, který propojí hudbu, slovo, obraz, rodinnou paměť a současnou tvorbu, chce být připravované Centrum „Suk Dvořák Suk“ v Křečovicích. Proměnit se v něj má zdejší historická usedlost spojená se skladateli Josefem Sukem (1874–1935) a Antonínem Dvořákem (1841–1904) a básníkem Janem Sukem (1951–2025).

„Chci vytvořit tvůrčí centrum, které by tady zůstalo pro další generace a provedlo je nejen ‚životem a snem‘ Josefa Suka, ale i celou dvořákovsko-sukovskou linií,“ řekla autorka projektu Ingrid Suková. Snaží se tak naplnit odkaz svého manžela Jana Suka, jehož předčasná smrt v únoru 2025 uzavřela přímou rodovou linii Suků v Křečovicích. Historický dům, v němž Josef Suk žil, se má stát místem vyprávění příběhu rodiny Sukových a Dvořákových. Živá a přístupná expozice připomene nejen Josefa Suka a Antonína Dvořáka, ale také další osobnosti rodiny a jejich tvůrčí svět. Dům by měl návštěvníkovi umožnit vstoupit do příběhu lidí, kteří zde žili, tvořili a jejichž osudy jsou s Křečovicemi hluboce spojeny.

Tři osobnosti, jedno autentické místo

„Po smrti mého manžela Jana, posledního vnuka skladatele Josefa Suka a pravnuka Antonína Dvořáka, jsem se ocitla před problémem, jak naplnit náš společný záměr – vytvořit kulturní centrum z usedlosti Křečovice č. p. 3. Právě tady žil a tvořil skladatel, houslista a pokračovatel dvořákovské tradice Josef Suk. Sem jezdil za svou dcerou Otilií a svým vnukem skladatel Antonín Dvořák, tady instrumentoval poslední část Rusalky. Zde také tvořil můj muž Jan Suk, esejista, kritik a básník,“ připomněla Ingrid Suková. Jejím záměrem je zachovat tuto kulturní památku pro budoucí generace tak, aby zůstala „živá“, aby to nebylo jen muzeum. Koneckonců v jedné z budov usedlosti už je Památník Josefa Suka spravovaný Českým muzeem hudby.

Z nemovitosti chce Ingrid Suková vytvořit interaktivní centrum, které by zahrnovalo paměť rodu a všechny jeho tvůrce. „V tom rodu se objevilo nadání jak hudební, tak výtvarné a literární. Celé se to propojuje od skladatelova otce, který byl v Křečovicích řídícím učitelem a zároveň hrál v kostele na varhany a komponoval – často se mluví o tom, že asi z této linie měl Suk hudební nadání –, ale zapomíná se na to, že i jeho maminka pocházela z rodu s významným kulturním pozadím, také kantorským, které vždycky zahrnovalo velký hudební proud – všichni na něco hráli, všechny děti uměly na housle a klavír a vždycky byly podporovány hudebně. V rodu se to všechno propojilo, a skladatel Josef Suk si tak pomyslně podává ruku s vnukem, který je posledním v rodu a který říkal, že ‚největším darem, který mu život dal, byla hudba‘. Poslouchal ji celý život, napsal o ní několik děl, například Melancholické století oblaku s podtitulem Josef Suk a život umělců, Příroda v opeře nebo V aréně prachu, stínů a večerů,“ vysvětlila Ingrid Suková. Křečovická usedlost podle ní zahrnuje velkou kulturní historii českého národa a má nezpochybnitelný genius loci.

Cesta poutníka

Jedním z možných sjednocujících konceptů celého projektu může být Cesta poutníka. Návštěvník nebude areálem procházet jen jako divák, ale jako poutník, který se postupně setkává s hudbou, slovem, obrazem, rodinnou pamětí, krajinou i vlastním vnitřním tichem. Umožní mu to několik vzájemně propojených míst areálu. První, tzv. **Dům tvůrců**, v nějž se promění historický dům, ve kterém Josef Suk žil, bude vyprávět příběh rodin Sukových a Dvořákových. Bývalá stodola se promění v tzv. **Dům múz**, v němž se symbolicky propojí dvě výrazné linie rodinného příběhu: hudební svět Josefa Suka a literární svět Jana Suka. Budou se tu konat koncerty, literární večery, komorní výstavy, přednášky, diskuse, workshopy a další kulturní setkání.

Dalším zastavením bude **Knihovna Jana Suka** – klidný studijní prostor věnovaný literatuře, filozofii, historii, poezii, hudbě a výtvarnému umění. Nedílnou součástí centra budou **zahrady** obklopující zdejší dům. Historické stromy, zákoutí, místa k posezení i nově vznikající části zahrady přirozeně propojí jednotlivé budovy a jejich příběhy. V plánu je také vytvořit v okolí Křečovic turistické cesty Josefa Suka.

Krok za krokem

„Zachovat Sukův odkaz beru jako poslání, jsem posledním vlastníkem usedlosti, který s tím může něco udělat. A kdybych to neudělala, měla bych velké výčitky svědomí. Tuto nemovitost nelze prodat a zničit tak kulturní památku. Beru to nejen jako svůj kreativní projekt, ale i jako dar. Velkým zdrojem inspirace a síly je má láska k mému muži Janovi, společně jsme o tom snili, on zemřel a já bych to asi nedokázala pustit a zpronevěřit se tomu. On věřil, že to nikdy neprodám, a proto to celé svěřil do mých rukou,“ přiznala Ingrid Suková.

Je si vědoma, že bez kvalitního týmu spolupracovníků a bez podpory veřejnosti se jí nepodaří projekt realizovat. „Už jsem v domě nechala vyměnit elektrické rozvody, udělat novou fasádu, odvodnění, provedla základní úpravu zahrady, a to všechno z vlastních prostředků. Náklady na projekt, který už má i svou architektonickou studii, ale přesahují mé možnosti,“ popsala. Do konce roku proto plánuje založit nadaci, která by propojila odborníky ze spisovatelské, hudební i výtvarné obce a kulturní veřejnosti a která by celý projekt zaštítila. Velkou oporou jsou jí v tom právník Zdeněk Slapnička a jeho dcera Hana nebo redaktor a editor Jan Šulc. Ohromným zdrojem síly a odhodlání jsou pro ni také reakce návštěvníků Památníku Josefa Suka, kteří jsou často usedlostí nadšeni a mluví o velkém zážitku, za který jsou vděčni.

„Jsme ve fázi tvoření týmu, snažíme se oslovit příznivce i veřejnost. Ozývají se i dobrovolníci, kteří chtějí podpořit projekt a jsou ochotni spolupracovat na jednotlivých částech,“ přiblížila Ingrid Suková. Vzpomněla například partu příznivců geocachingu, kteří před usedlost umístili jednu z kešek a uspořádali brigádu na pomoc s úklidem zahrady – sjelo se na ni 16 lidí z celé republiky. Projekt má také svůj nový web www.sukdvoraksuk.cz a hledá správce svých sociálních sítí.

Archeologie blízkosti

Život a dílo skladatele Josefa Suka očima a slovy jeho vnuka, básníka, esejisty a redaktora Jana Suka přibližuje poetický hudebně-literární pořad Archeologie blízkosti. Je proložen obrazovou dokumentací, hudebními ukázkami z díla Josefa Suka a básněmi Jana Suka, jež se stávají součástí výpovědi o hledání osobní a rodové identity. Pořad vznikl u příležitosti 91. výročí úmrtí skladatele Josefa Suka a premiéru měl v Neveklově. Autorky Leona Bohdálková a Veronika van der Ent ho představily také v Praze, Křečovicích nebo Hradištku a rády ho přivezou i do dalších měst a obcí.

jt

Sdílení energetičtí poradci pomáhají obcím v Posázaví

Pomoci obcím v regionu s řízením energetiky a přípravou projektů, které snižují náklady na provoz jejich majetku, je úkolem týmu sdílených energetických poradců Středočeského kraje. Aktuálně pro tento účel vyvíjejí vlastní aplikaci EnerGO, která zrychlí vyhodnocení vývoje energetických nákladů a usnadní přípravu úsporných opatření.

„Projekt Energetické poradenství zahrnuje všech 1144 obcí Středočeského kraje. Náš tým, který se schází v Benešově, poskytuje služby v jihovýchodní části kraje – na Benešovsku, Kutnohorsku a částečně Kolínsku a Příbramsku. Všechny starosty jsme již oslovili a s řadou z nich aktivně spolupracujeme. Od obcí získáváme základní podklady, například faktury za energie, průkazy energetické náročnosti budov nebo energetické audity, a vyhodnocujeme je ve vlastní aplikaci EnerGO. Na jejich základě pak obcím doporučujeme, kde a jak mohou náklady snížit.

Analyzujeme také odběrná místa a tam, kde to dává smysl, doporučujeme jejich slučování, protože každé z nich s sebou nese vlastní platby za distribuci. U plánovaných fotovoltaických elektráren dokážeme obci doporučit jejich vhodnou velikost a posoudit efektivnost, u již existujících pomáháme s efektivnějším nastavením alokačního klíče v EDC. Je to důležité zejména v době, kdy jsou ceny energií nestabilní," vysvětlil energetický manažer Jakub Hlavatý.

V Pyšelích například zavádějí energetický management: na základě memoranda o spolupráci mezi městem a krajem vznikne tým odborníků, který se bude věnovat realizaci úsporných opatření na městském majetku. „Už první pohled do faktur ukázal místa, kde obec zbytečně přeplácí," dodal Jakub Hlavatý.

V Petroupimi poradci obci zajistili založení a spuštění sdílení elektřiny z obecních fotovoltaik, zrušení zbytečné licence u Energetického regulačního úřadu a uzavření smlouvy o výkupu přetoků s ČEZ. Doporučili rovněž sloučit dvě odběrná místa na kulturním domě, čímž obci snížili platby za distribuci. Analýza pro Přestavlky u Čerčan zase ukázala, že pro obec bude jednodušší využít služeb už existujícího energetického společenství než zakládat vlastní. „Z naší strany se jedná o poradenství. Nepřikazujeme obcím, co mají dělat, kam vstoupit ani kterou firmu vybrat. Dáváme jim doporučení a rozhodnutí je vždy na nich," shrnul Jakub Hlavatý.

Nestabilní ceny energií ukazují, jak důležité je s nimi hospodařit efektivně. Obce, které chtějí být energeticky odolnější, musí postupně modernizovat své budovy, snižovat spotřebu a využívat obnovitelné zdroje. K tomu jim pomáhají krajská energetická centra se sdílenými energetickými manažery. Ti obcím pomáhají s plněním energetické legislativy, s vyhodnocením spotřeb v obecních budovách a zařízeních a se zaváděním systematického energetického managementu. Podporují přípravu a realizaci úsporných projektů včetně hledání vhodného financování a radí starostům s nákupem energií, strategickými dokumenty a využitím obnovitelných zdrojů. Důležitou součástí jejich práce jsou také školení a osvěta.

jt

Jakub Hlavatý
tel.: 724 131 332
e-mail: hlavatyj@kr-s.cz

Energetické úspory v obcích

Energetický audit nebo systém energetického managementu
Právní základ: § 9 zákona č. 406/2000 Sb. a prováděcí vyhláška č. 140/2021 Sb.

Pokud obec (nebo jiná veřejná instituce) spotřebuje za tři po sobě jdoucí roky v průměru více než 500 MWh energie – počítá se: ELEKTŘINA / TEPLO / PLYN a další paliva používaná v budovách i technologiích a rovněž pohonné hmoty –, vzniká jí povinnost buď nechat zpracovat energetický audit, nebo si zavést a certifikovat systém energetického managementu podle normy ČSN ISO 50001.

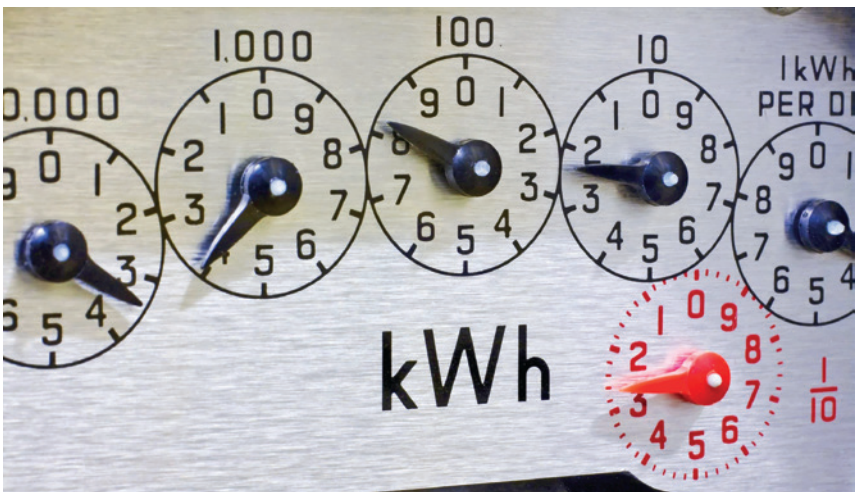
KONKRÉTNÍ POVINNOST SE LIŠÍ PODLE VÝŠE SPOTŘEBY:

PRŮMĚRNÁ ROČNÍ SPOTŘEBA (ZA 3 ROKY)	CO VYPLÝVÁ PRO OBEC	PLATNOST ENERGETICKÉHO AUDITU
nad 23 611 MWh	zavést a certifikovat EnMS (ISO 50001)	---
2 778 až 23 611 MWh	EnMS nebo energetický audit	4 roky
500 až 2 778 MWh	EnMS nebo energetický audit	10 let, případně dříve, pokud se spotřeba změní o více než 25 %

Proč dává EnMS v obcích větší smysl než energetický audit?

I tam, kde jeho zavedení zákon nyní nevyžaduje, může ukázat:

- Průběžný přehled o spotřebě energie a nákladech.
- Včasné odhalení neobvyklé spotřeby, závad nebo zbytečných výdajů.
- Pravidelné hledání úspor, ne pouze jednorázové vyhodnocení.
- Lepší podklady pro rozhodování o opravách a investicích.
- Dlouhodobá kontrola nad energetikou obce a vyhodnocování skutečných přínosů opatření.

Energetické poradenství pro domácnosti ZDARMA

Najít způsob, jak snížit náklady na energie, zlepšit komfort bydlení nebo získat dotaci na renovaci domu zájemcům pomůže benešovská Energetická poradna. Nabízí bezplatné energetické poradenství, pomoc s dotacemi z programu Nová zelená úsporám, návrhy opatření pro úsporu energie a snížení provozních nákladů apod. Využít jejích služeb mohou majitelé rodinných domů i domácnosti plánující rekonstrukci nebo řešící vysoké účty za energie. Tým tvoří odborníci s dlouholetou praxí v energetice a stavebnictví. Nabízejí nezávislý pohled bez komerčních zájmů, pomoc s administrativou i rychlé a srozumitelné vysvětlení možností úspor pro daný dům. Poradí s řešením při zateplení fasády, střechy, stropů, podlah nebo výměně oken a dveří, výstavbou rodinných a bytových domů s velmi nízkou energetickou náročností, solárních termických a fotovoltaických systémů, s výměnou neekologických zdrojů tepla za tepelná čerpadla či zdroje na biomasu, akumulačních nádrží na zachytávání dešťové vody apod.

Kancelář týmu je v piaristické koleji na Masarykově náměstí v Benešově. Každou středu od 13.00 do 17.00 poskytuje konzultace pro veřejnost bez objednání. Podle potřeby si ale klienti mohou domluvit individuální schůzku.

jt

Bezplatné poradenství
Vyřízení dotace na zateplení RD, fotovoltaiku a výměny kotlů

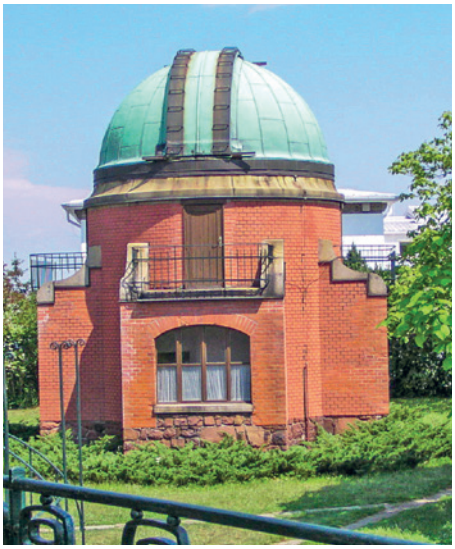
Eva Vnoučková
– energetický koordinátor Posázaví
tel.: 731 516 277
e-mail: vnouckova.enkomas@gmail.com

Bezplatné konzultace úsporných opatření
Průkazy energetické náročnosti budov
Dokumentace pro dotace NZÚ

Ing. Eva Zuberová
– energetický specialista MPO
tel.: 606 246 716
e-mail: poradce.zuberova@seznam.cz

Hvězdárna Ondřejov slaví 120 let vědeckého pozorování

Zasloužila se o objev několika stovek asteroidů. Vidět tu můžete největší český dalekohled nebo vlajku, kterou vzal na Měsíc americký astronaut s českými kořeny Eugene Cernan. Zdejší pracovníci zaznamenali první meteorit s rodokmenem na světě – dostal jméno Příbram – a jako první určili také dráhu a původ Čeljabinského meteoritu. Astronomové ze zdejšího oddělení meziplanetární hmoty, kteří pozorují meteory, jsou nejlepší na světě… Ondřejovská hvězdárna je prostě nejen největší českou hvězdárnou, ale také jedním z nejdůležitějších pracovišť svého druhu v Evropě. Od jejího prvního vědeckého pozorování letos uplynulo 120 let.

Ondřejovskou hvězdárnu založil v roce 1898 průmyslník a nadšenec do astronomie Josef Jan Frič. Observatoř původně plánoval spolu se svým mladším bratrem Janem, který se ale realizace nedožil – zemřel na komplikace spojené se zánětem slepého střeva. Na jeho památku si Josef do svého jména přidal i bratrovo a kopec Manda, na kterém hvězdárna stojí, přejmenoval na Žalov. Astronomie byla pro oba bratry velkou vášní, v Praze provozovali továrnu na výrobu přesných opticko-mechanických přístrojů, včetně astronomických. V ní měli i malou hvězdárnu a snili o tom, že někde vybudují opravdovou – firma jim na ni vydělala.

Žáby kam se podíváš

Zájem bratrů Fričových o vesmír podnítil rodinný přítel, zapálený astronom–amatér, spisovatel Jan Neruda. Na jeho báseň Seděly žáby v kaluži ze sbírky Písně kosmické odkazují v areálu ondřejovské hvězdárny i sgrafita na fasádě domu s Fričovou pracovnou – je na nich zobrazena skupina žab sledujících oblohu. Motiv žab se opakuje i na dalších místech areálu observatoře, mimo jiné na pomníku Josefa Jana Friče, a žáby také provádějí děti muzejní expozicí.

Z historie hvězdárny

Zalesněný pozemek u Ondřejova koupil Josef Jan Frič rok po bratrově smrti v roce 1898. Hledal místo, kde by pozorování nerušil především kouř z lokomotiv a kam by se dalo dojet z Prahy bryčkou. Obavy místních, že by tady mohl postavit továrnu, rozptýlila baronka a pěvkyně Národního divadla Eleonora Gayerová z Ehrenbergu, která se za něj přimluvila. Sama bydlela ve vile pod dnešní hvězdárnou – v dřevěné boudě za její vilou měl původně Frič malou pozorovatelnu.

Stavět se začalo v roce 1905 podle návrhu architekta Josefa Fanty. Z plánovaných tří kupolí byly nakonec postaveny dvě – centrální a západní –, které jsou nyní součástí muzea. První amatérské pozorování se uskutečnilo v noci z 31. července na 1. srpna 1906 v prvním ze čtyř pozorovacích domků v centru areálu.

Fanta navrhl i domek zahradníka a schodiště s terasou. Do areálu se vstupuje cihlovou bránou přes takzvané paví náměstí, kde astronomové dlouho chovali pávy, a kde se nachází pomník s bustou Josefa Jana Friče. Fantovým dílem je i bazén u centrální kupole. V roce 1913 byla na hvězdárně zřízena první stanice pro příjem přesných časových signálů na českém území – přijímala je z Eiffelovy věže v Paříži a z německého Norddeichu. V roce 1928 u příležitosti desátého výročí republiky věnoval Frič hvězdárnu státu.

V roce 1954 se hvězdárna stala součástí nově založeného Astronomického ústavu Československé akademie věd. V roce 1967 v jejím areálu zahájil činnost Perkův dalekohled, který je s průměrem hlavního zrcadla dva metry největším českým teleskopem – je mj. zapojený do programu mise PLATO ESA (Evropské kosmické agentury), která bude od března 2027 hledat planety podobné Zemi mimo Sluneční soustavu.

Součástí areálu hvězdárny jsou stavby z různých období. Sluneční observatoř z 50. let minulého století má na střeše kupoli a denní pozorování se zde kromě moderních technik dodnes kvůli dlouhodobé pozorovací řadě zakresluje i ručně na papírové formuláře. V budově Muzea Vojtěcha Šafaříka (astronom a přítel bratrů Fričových) jsou vystaveny historické přístroje, fotografie nebo česká vlajka a vydání Písní kosmických, které vyvezl do vesmíru astronaut Andrew Feustel.

Podklady pro článek a fotografie poskytl mluvčí Astronomického ústavu Akademie věd ČR Pavel Suchan.

jt

Zámek Líšno: Probouzení spící krásky

Ve své historii, která se začala psát už ve 14. století, byl lecčíms. Gotickým hradem, honosným rodinným sídlem, romantickou „chatou“ i školou. Na svou druhou šanci čekal desítky let. Dostal ji v roce 2015 s příchodem nového soukromého majitele. Od té doby se zámek Líšno postupně probouzí z dlouhého spánku. Park, který ho obklopuje, již kompletně září novotou, západní a severní křídlo zámku se pyšní zrestaurovanými interiéry, ve východním křídle pokračuje čilý stavební ruch.

A ke konci se chýlí i první návštěvnická sezóna. Zámek ji zahájil letos o Velikonocích a otevřeno bude mít až do poloviny prosince, a to vždy o víkendech. Kromě toho připravuje i speciální prohlídky – jejich program zveřejňuje na svých webových stránkách a sociálních sítích. „S ohledem na to, že jsme úplně nový turistický objekt, ne úplně známý mezi lidmi, jsem s letošní návštěvností spokojen,“ zhodnotil kastelán a kurátor Mgr. Filip Píša. Historie Líšna je přitom podle něj pro Čechy důležitá – jedním z majitelů zámku byl totiž Vincenc (Čeněk) Daněk (1827–1893), český inženýr, strojní konstruktér, průmyslník a politik, spoluzakladatel strojírenského impéria, z něhož později vzniklo slavné ČKD. Jeho potomci ale během druhé světové války přijali německé občanství, zámek byl proto znárodněn a upadl do zapomnění. „Teď se ho snažíme znovu dostat do povědomí a návštěvníci jsou překvapeni bohatou historií, kterou jim představujeme,“ dodal Mgr. Filip Píša.

Od Beneše z Dubé po Český červený kříž

Původně gotický hrad Líšno založil asi v roce 1367 Beneš z Dubé. V polovině 15. století ho získal stoupenec Jiřího z Poděbrad Zdeněk

›››

Konopišťský ze Šternberka – poté, co krále zradil, o všechny své hrady – Líšno, Konopiště a Český Šternberk – přišel. Novým pánem Líšna ustanovil Jiří z Poděbrad jednoho ze svých synů, Hynka z Münsterberka. Nový panovník Vladislav Jagellonský pak hrad předal v roce 1478 Petrovi II. Holickému ze Šternberka, který zahájil přestavby sídla ve stylu pozdní gotiky, vylepšil jeho opevnění a celkovou obranyschopnost. V druhé polovině 16. století se do renesančních úprav hradu pustil vnuk Petra II. Holického ze Šternberka Otakar. Dalšími majiteli pak byly Otakarova dcera Dorota a její děti.

Za třicetileté války hrad velmi zpustl. V roce 1667 ho získal syn Anny Albertiny Petr Vilém z Říčan. Jeho syn Karel Šebestián však Líšno roku 1712 prodal své švagrové Marii Renatě ze Satzenhofenu, která jej posléze roku 1744 prodala Lucii z Kokořova. Ta hrad a přilehlá panství vlastnila necelých 40 let, než ho v roce 1781 prodala klášteru servitů v Praze u sv. Michala. V roce 1785 byl tento náboženský řád zrušen reformami císaře Josefa II. a hrad se stal vlastnictvím náboženského fondu. Pak se na panství vystřídali další dva majitelé a následně ho roku 1803 koupil rod Pourtales.

Hrad ale postupně chátral, až ho roku 1872 koupil pražský průmyslník Vincenc Josef František Daněk Edler von Esse. V letech 1873–1884 ho nechal od základů přestavět na přepychový zámek v romantickém stylu a kolem něho vybudoval anglický park. Jeho vnuk Oskar Daněk Edler von Esse za 2. světové války přijal německé občanství, na základě Benešových dekretů proto po válce zámek přešel do vlastnictví státu. V roce 1945 v něm byla zřízena ústřední škola Československého, později Českého červeného kříže, který zámek provozoval do roku 2000, kdy byl kvůli špatnému stavu uzavřen. Od roku 2015 je zámek i park v soukromém vlastnictví.

Co vidí oči návštěvníka

„Návštěvníci jsou překvapeni, když otevřeme první dveře do přijímacího salonku a za nimi vidí křišťálový lustr a honosné štuky, protože co čekat od památky po rekonstrukci, která byla vesměs ruinou – propadlé krovy, zničené stropy a podlahy… Lidé od nás odcházejí mile překvapeni, co je tady k vidění, i když ne všechen mobiliář je původní, naštěstí víme, jak byly místnosti vybaveny," uvedl Mgr. Filip Píša.

Současný prohlídkový okruh vede zrestaurovanými prostory severního a západního křídla zámku s dochovanou romantickou štukovou výzdobou, dřevěnými obloženími i kazetovými stropy. V západním křídle návštěvníci uvidí hlavní reprezentační prostory s velkým (rytířským) sálem, které bývaly v době středověku nejdůležitějším místem šlechtického sídla. Odehrával se v nich kulturní a společenský život, konaly se tam audience, hostiny, turnaje. Projdou se také menšími odpočinkovými salonky.

Za Vincencem Daňkem

V severním křídle mohou obdivovat hlavně slavnostní a rodinnou jídelnu nebo osobní prostory Vincence Daňka, jako například pracovnu nebo rokokový salonek. Okna pracovny zdobí vitráž ve tvaru Daňkova erbu, který vizuálně propojuje jeho profesní úspěch se společenským postavením – je na něm mimo jiné stříbrné kolo odkazující na Daňkovo podnikání a přilbice s korunou, z níž vyrůstají dva daňčí parohy. Za své průmyslové zásluhy a dobročinnost byl Daněk povýšen do šlechtického stavu v roce 1878 s tím, že mohl používat predikát šlechtic z Esse (tedy „z výhně").

Během prohlídky se návštěvníci dozvědí mimo jiné i to, že Daněk pomohl s velkou rekonstrukcí pražského staroměstského orloje v letech 1864–1866. Nejenže náročnou opravu průmyslník sám zaplatil, osobně také pomohl vyřešit spor s hodinářem Janem Holubem, jehož bicí stroj komise odmítla. Daněk Holuba zaměstnal ve své továrně a společně postavili věžní hodiny pro kostel sv. Cyrila a Metoděje v pražském Karlíně. Dostalo se mu za to významné pocty – jako jeden ze dvou nejvýznamnějších světských mecenášů – druhým byl tehdejší starosta Karlína Josef Götzl – je zobrazen v levé dolní části monumentálních bronzových vrat chrámu, která vznikla podle uměleckého návrhu Josefa Mánesa.

Speciální prohlídky

Zatímco park a severní a západní křídlo zámku jsou hotovy, v jeho východním křídle pokračují stavební a restaurátorské práce. Návštěvníci se s nimi mohou seznámit během speciálních prohlídek. „Pořádáme také večerní prohlídky na určité téma, věnujeme se i jednotlivým ročním obdobím, třeba Velikonocím nebo adventu. Díky průvodcům v kostýmech to není jenom klasické provázení, ale kulturní zážitek. Je to ve formě divadla, kde vystupujeme většinou jako majitelé Daňci," popsal Mgr. Filip Píša. Přes léto nabízejí také speciální prohlídky parku, v němž rostou jedny z nejstarších túj v Česku a který návštěvníci přezdívají „malé Průhonice".

Více informací je na www.zameklisno.cz a Facebooku či Instagramu.

jt

Festival parních lokomotiv bavil v Benešově malé i velké

Parní a motorové lokomotivy i historické motorové a osobní vozy se představily na VII. Festivalu parních lokomotiv, který se uskutečnil od 18. do 20. září v Benešově. Přilákal tisíce příznivců železnice z tuzemska, Evropy i Ameriky. V benešovském depu si mohli prohlédnout mimo jiné legendární motorový vůz Slovenská strela M 290.0002, který vznikl před 90 lety, francouzskou čtyřválcovou parní rychlíkovou lokomotivu 241.A.65 z roku 1931, československé rychlíkové lokomotivy řady 498.0 „Albatros“ (1946) nebo motorové jednotky řady VT18.16 (175) DR s přezdívkou „Delfín“ (1966) z expresu „Vindobona“ jezdícím na trati Berlín – Drážďany – Děčín – Praha – Třeboň – České Velenice – Vídeň.

Mezinárodní setkání parních lokomotiv, historických i soudobých drážních vozidel z České a Slovenské republiky i dalších evropských zemí pořádala společnost Steam Story Agency, s.r.o. ve spolupráci se spolkem Posázavský Pacifik a slovenským Klubem železničních modelářů Vrútky pro přátele železnic, malé i velké příznivce lokomotiv nebo jen zvídavé návštěvníky a milovníky techniky. Kromě výstavy unikátních železničních strojů v areálu benešovského depa organizátoři vypravili přes 60 zvláštních vlaků, které jely do Českých Velenic, Ledečka, Postupic, Prahy, Sedlčan a Zruče nad Sázavou.

Hvizd lokomotivních píšťal oznamující širokému okolí tratí průjezd krásných strojů byl ale poslední připomínkou slavné železniční historie v Benešově. Stopku dalšímu pokračování akce v tomto středočeském městě vystavila modernizace železniční infrastruktury spojená se zahájením výhradního provozu souprav pod dozorem ETCS na trati Praha – Benešov u Prahy – České Budějovice v prosinci 2026. To neumožní nebo maximálně omezí provoz historických vozidel a současně způsobí organizátorům podobných akcí výrazný nárůst nákladů.

jt

V Čerčanech to ŽIJE!

Knihovna Čerčany má nové webové stránky (https://knihovnacercany.cz/), kulturní centrum novou posilu a obyvatelé Čerčan a okolí díky nabitému podzimnímu programu o zábavu postaráno. Ač jsme vernisáž výstavy obrazů PhDr. Jana Šmída, Ph.D. byli nuceni odložit, milovníky umění o ni rozhodně nepřipravíme. A proč že došlo k odložení? Naše centrum se stalo dočasným útočištěm žáků osmého ročníku místní základní školy, a tak tu máme momentálně plno návštěvníků i z řad studentstva. Můžeme to počítat jako splnění cíle být dětem a mládeži s naším centrem a knihovnou blíž? Nejspíš ne, ale naštěstí se nám daří mladé čtenáře a návštěvníky přilákat i tak – a drobnou odměnou ve formě záložky či „placky“ na aktovku se nové přátelství už jen utuží. Omalovánky a pracovní sešity z dílny Posázaví o.p.s. nám přímo mizí pod rukama.

S programem nicméně nezapomínáme ani na dospělé – ve spolupráci s obcí a komunitním Centrem Péče Čerčany pořádáme literární přednášky, z nichž jedna, k 90. výročí narození politika, literáta, a především nezapomenutelného člověka Václava Havla, již proběhla a další, věnující se největším jménům na aktuální české literární scéně, se nezadržitelně blíží.

Také scéna místního kina doslova ožila při divadelním představení souboru Divadla Krvesaj a do Vánoc se tu ještě návštěvníci rozvlní například při koncertě komorního vokálního souboru Mammas & Mammas. Milovníky hudby jistě potěší i fakt, že čerčanský kulturní dům svou návštěvou poctí světoznámé smyčcové uskupení Epoque Quartet, které nerozeznívá své struny jen v rámci festivalu Podblanických tónů, ale například i na televizních obrazovkách při živých přenosech pořadu StarDance České televize. S hudebními zážitky však nezapomínáme ani na naše nejmenší – v legendární Filharmoniště se promění sál Centra Péče Čerčany, když nás nejen repertoárem českého skladatele Leoše Janáčka svým hlasem a hrou na perkuse provede zakladatelka muzikálové školy Jana Procházková a svým violoncellem ji doprovodí absolventka Akademie múzických umění v Praze Margit Koláčková.

Těšíme se také na tradiční svatomartinský lampionový průvod, jenž se vždy těší velké účasti malých i velkých. Nemůžeme opomenout klasický prvoadventní program s rozsvícením vánočního stromu, na který se každý rok čerčanští obyvatelé těší. Přesně o týden později přijde do kulturního domu za dětmi Mikuláš se svými pomocníky čertem a andělem. A protože to v Čerčanech opravdu žije napříč generacemi, proplétá se nám celým podzimem například i přednáškový cyklus Univerzity třetího věku, bystřící hlavu i duši našich absolventů. Zkrátka, příroda se možná ukládá ke spánku, ale u nás... u nás to ŽIJE!

Za Kulturní centrum a knihovnu Čerčany
Lenka Vrzáková

Špulka Race 2026 s novou sedmikilometrovou běžeckou trasou

V září se uskutečnil tradiční běh k úpatí rozhledny Špulky ve Lbosíně u Divišova. Letošní 12. ročník přinesl významnou novinku, a to především pro milovníky delších běhů, kteří si mohli poprvé vyzkoušet novou sedmikilometrovou trasu.

Závod Špulka Race pořádá Sbor dobrovolných hasičů Dalovy. Poprvé ho uspořádal v roce 2015 při příležitosti 85. výročí založení sboru. Nápad uspořádat tento běžecký závod vznikl v hlavě hasičů, kteří si výběhy k rozhledně zlepšovali v předsezónní přípravě svojí kondici.

Kopec zůstal, přibyla „sedmička“

Hlavní trasa závodu neboli „kopec“ měří 1,1 kilometru a vede od dětského hřiště ve Lbosíně přes Ptačí stezku až k úpatí rozhledny Špulky. Závodí se zde v pěti kategoriích – od nejmladších dětí přes dorost, dospělé až po závodníky kategorie „druhá míza“ 50+. Běžci zde startují intervalově a čeká je trasa, kterou pořadatelé charakterizují jednoduše „pořád do kopce“.

Právě letošní ročník však otevírá dveře také běžcům, kterým běžet jen do kopce nestačí. Nová sedmikilometrová trasa s hromadným startem začíná u dětského hřiště ve Lbosíně a vede přes vedlejší vesnice Dalovy a Křešice. Značená trasa dovede závodníky, stejně jako hlavní trasa, až k úpatí rozhledny Špulky. Na rozdíl od kratší trasy mohou závodníci poznat širší okolí rozhledny a k jejímu vrcholu přiběhnout z druhé strany. Povrch obou tras závodu je kombinací asfaltu, šotoliny a lesní cesty.

Obě trasy – 1,1 km i 7 km – mají společný nejen start, ale i cíl. Závěrečný strmý kopec k rozhledně tak čeká na všechny. V poslední části se obě trasy spojí a závodníci míří společně do cíle, kde na ně čeká, kromě velkolepého přivítání, také dřevěná medaile a občerstvení.

Výjimečná účast a skvělé výkony

Letošní 12. ročník byl výjimečný také počtem účastníků. Na 1,1 kilometru bylo v pěti kategoriích registrováno 125 závodníků, zatímco premiérovou sedmikilometrovou trasu si přijelo vyzkoušet dalších 26 běžců. Celkem se tak na startovní listině objevilo 151 závodníků.

Rozhodně se bylo na co dívat. Nejrychlejším závodníkem klasického výběhu se stal Michal Jára, vítěz kategorie mužů od 16 do 49 let. Trať dlouhou 1,1 kilometru zvládl za skvělých 4:18 min. Mezi ženami zvítězila Adéla Štěfanová časem 4:34 min. Jen o dvě sekundy pomalejší byl vítěz dorostenecké kategorie Matěj Štych, který se výkonem 4:36 min. zařadil mezi vůbec nejrychlejší běžce dne.

Velká pozornost se samozřejmě soustředila na novou sedmikilometrovou trasu. Jejím historicky prvním mužským vítězem se stal Vítězslav Gazda, který sedm kilometrů zaběhl za 30 minut a 43 sekund. Mezi ženami byla nejrychlejší Klára Tulachová s časem 34:39 min. Oba se tak nesmazatelně zapsali do historie Špulka Race jako vůbec první vítězové nové „sedmičky“.

Nejen závod, ale odpoledne pro celou rodinu

Špulka Race není pouze sportovním kláním, ale i volnočasovou aktivitou na odpoledne pro celou rodinu. Nejen závodníci si mohli prohlédnout stánek Policie ČR, jehož program byl zaměřen mimo jiné na prevenci ve virtuálním světě, dopravu či problematiku návykových látek. O prevenci v oblasti požární ochrany se postaral stánek BEZPO Benešov. Dále byly k vidění také zemědělské stroje John Deere a Krämer, zapůjčené od Daňhel Agro s.r.o. ze Lbosína. Nechyběl ani bohatý program pro děti, pro které bylo připravené malování na kamínky, malování na obličej a skákací hrad.

Sláva vítězům, čest všem, kteří do kopce vyběhli

Po doběhnutí posledních závodníků přišlo na řadu vyhlášení výsledků a ocenění těch nejlepších. Na každého účastníka čekal u cíle diplom s vlastní fotografií a zaznamenaným časem. Před vyhlášením vítězů ještě proběhla slosovatelná tombola ze startovních čísel. Z tohoto závodu tak s věcnou cenou může odejít každý. Vítězové jednotlivých kategorií byli potom obdarováni cenami od sponzorů běžeckého závodu a také pohárem.

Letošní ročník Špulka Race především ukázal, že závod, který před více než deseti lety vznikl, má stále kam růst. Nová sedmikilometrová trasa přilákala další běžce a zároveň zůstala zachována původní myšlenka závodu, tedy zdolat kopec vedoucí k úpatí rozhledny Špulky a užít si při tom sportovní odpoledne v krásném prostředí.

Uspořádání takové akce by se samozřejmě neobešlo bez celé řady aktivních hasičů, kteří se podílejí na její přípravě a samotném průběhu. Poděkování patří nejen jim, ale i všem dobrovolníkům, partnerům a sponzorům, kteří běžecký závod Špulka Race podporují a pomáhají každoročně vytvořit tuto nezapomenutelnou sportovní událost.

Anna Tichá

MAP V ukazuje potřebu koordinace rozvoje vzdělávání v regionu

Strategické řízení, sdílení služeb a spolupráce při zvyšování kvality škol budou hlavními směry spolupráce zřizovatelů státních a nestátních škol i obcí v regionu v následujících dvou letech. Vyplynulo to z šetření, které se uskutečnilo v rámci páté etapy Místního akčního plánu vzdělávání (MAP) v SO ORP Benešov (konkrétně Aktivity 3 – Integrace škol v území a sdílené kapacity prostřednictvím obcí).

„Absolvovali jsme 56 hloubkových rozhovorů se starosty a zřizovateli nestátních škol. Diskutovali jsme s nimi o tom, jakou roli hraje škola v jejich obci, jak si stojí finančně, jak z hlediska naplněnosti, jaké mají výhledy do budoucna. Snažíme se hledat prostor pro to, aby školy a jejich zřizovatelé v regionu víc spolupracovali. Došlo ke změnám ve financování škol ze strany státu, potýkáme se s nižší porodností, a s tím spojeným klesajícím počtem školáků. To s sebou přináší horší dostupnost investic do škol a větší zátěž na obecní rozpočty. A právě spolupráce na bázi společenství obcí a v rámci celého ORP může pomoci zefektivňovat ekonomiku škol a přispívat ke zvyšování kvality vzdělávání," řekla koordinátorka MAP Jana Čechová. Realizační tým projektu komunikoval i se zástupci obcí, které školy nezřizují, ale potřebují pro děti zajistit místa ve spádových školách.

Rozhovory jsou jedním z důležitých podkladů pro analýzu, která bude východiskem pro tvorbu regionální Strategie činnosti škol v rámci společenství obcí. Analýza by měla například také posoudit možnosti postupné integrace škol a školských služeb, identifikovat zájem o vznik svazkových škol a navrhnout model spolupráce v oblasti účetnictví, IT podpory, provozních služeb a odborných pedagogických kapacit. Výzvou je také, jak rozvíjet spolupráci mezi společenstvími obcí CHOPOS a Benešovsko a městy a obcemi, které zatím nejsou členy žádného společenství.

„Z rozhovorů vyplynuly tři hlavní směry spolupráce. Prvním z nich je strategické řízení a koordinace v oblasti investic, sdílení kapacit, poradenství a podpory škol, které jsou na tom ekonomicky hůř. Druhým – velkým – tématem se ukázalo být sdílení služeb: starostové budou v blízké budoucnosti hledat cesty, jak optimalizovat náklady, tedy jak sdílet ekonomické služby, energetiku, administrativu a legislativu. Třetím cílem je vzájemná podpora zvyšování kvality škol, tedy vzdělávání, pedagogický leadership," přiblížila Jana Čechová.

Podle ní pohled měst a obcí na školskou problematiku závisí i na tom, jaké problémy s ní spojené daný subjekt řeší. „V regionu máme sebevědomé obce, které sice pociťují mírný úbytek dětí, ale věří, že je to dočasné a jejich území se bude rozvíjet – budou se tam stěhovat mladé rodiny s dětmi, postaví se dálnice D3… Mají věcné argumenty, proč se nemusí obávat úbytku žáků i financí," dodala Jana Čechová. Asi nejohroženější skupinou jsou podle ní školy, kde je jen první stupeň a kde je už v tuto chvíli vidět, že jim ubývá dětí a do budoucna se to asi ještě zhorší. „Neprospívá tomu ani změna chování rodičů, kteří děti vozí do jiných měst, buď z pragmatických důvodů, že do toho města jezdí za prací a je tam širší nabídka volnočasových aktivit po škole, nebo že si školu vybírají podle přístupu ke vzdělávání," dodala.

MAP V začal v lednu 2026 a potrvá do dubna 2028. „Už v tuto chvíli velmi aktivně hledáme, jakou tahle platforma bude mít roli do budoucna, ať už v této podobě nebo modifikované," poznamenala Jana Čechová. Realizační tým se snaží do celého procesu zapojit i školy, jejich ředitele a pedagogy, pro které koncem srpna uspořádal informativní setkání.

jt

Místní akční plán V v SO ORP Benešov CZ.02.02.XX/00/25_041/0016115

Spolufinancováno Evropskou unií

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MAP Pomáháme školám ORP Benešov

POSÁZAVÍ

Krokusy v okolí OA Neveklov vykvetou již podesáté

Žáci Obchodní akademie Neveklov se pravidelně zapojují do mezinárodního projektu KROKUS. Letos již desátým rokem vysazovali v okolí školy cibulky krokusů. Jejich žluté kvítky připomínají dětské oběti války.

Projekt KROKUS vznikl jako irská iniciativa v roce 2005 a postupně se rozšířil do dvanácti evropských zemí. Irská nadace pro osvětu o holocaustu (HETI) přihlášeným školám zdarma poskytuje cibulky žlutých krokusů, které žáci na podzim zasadí jako připomínku jednoho a půl milionu židovských dětí a tisíců dalších dětí, jež zemřely během holocaustu. Žlutá barva připomíná Davidovu hvězdu, kterou byli Židé nuceni během nacistické vlády nosit. Krokusy vykvetou kolem Mezinárodního dne památky obětí holocaustu (27. ledna).

Pojem holocaust označuje jeden konkrétní případ genocidy, totiž bezprecedentní pokus vyhladit v Evropě židovský národ a vymazat veškeré stopy židovské kultury z historie a paměti. Od dob holocaustu se po celém světě odehrálo mnoho genocid. Ve všech případech se lidé stávají terčem pronásledování pro svou národnost, náboženskou, kulturní či politickou příslušnost nebo sexuální orientaci. Ke genocidě dochází, když se včas nepodaří zabránit diskriminaci, rasismu a nenávisti a když jsou lidem upírána jejich lidská a občanská práva. Je proto důležité, abychom si nejen připomínali historii, ale abychom se navzájem respektovali ve své odlišnosti a nesouhlasně pozvedli hlas pokaždé, když se staneme svědky nespravedlnosti.

Miroslava Hulanová

Nový školní rok v ZŠ a MŠ Křečovice

ZŠ Josefa Suka a MŠ Křečovice je malou venkovskou školou, ale svými nápady a přístupem ke vzdělávání se snaží překračovat její hranice. Dlouhodobě klade důraz na badatelskou a projektovou výuku, učení prostřednictvím vlastních zkušeností, propojení jednotlivých předmětů a aktivní zapojení dětí do života kolem nás. V letošním školním roce se navíc zařadila mezi školy, které jako jedny z prvních vydaly nový školní vzdělávací program, přinášející nové předměty, blokovou výuku a větší prostor pro samostatnost, tvořivost i spolupráci žáků. Snahou je, aby děti nejen získávaly vědomosti, ale především rozuměly jejich smyslu a dokázaly je využívat v každodenním životě.

Prázdniny utekly jako voda a v září se znovu otevřely brány ZŠ Křečovice. Některé děti nám po příchodu dokonce referovaly, že bylo volno příliš dlouhé a jim se po škole již stýskalo! Přivítání tak proběhlo ve výborné náladě a velmi nás potěšilo také nadšení a radostné očekávání našich čerstvých prvňáčků. Těch jsme přivítali letos šest – tři chlapce a tři holčičky. Také mateřská škola přivítala s příchodem podzimu nové děti. Těch je letos 13 a dohromady bude školku navštěvovat 32 dětí. Posílili jsme také pedagogický tým obou škol.

Vedle personálních změn přinesl nový školní rok také řadu novinek do samotné výuky. Nyní budeme v rámci pilotního ověřování nového školního vzdělávacího programu bedlivě sledovat, jak se změny osvědčí v praxi a jaké přinesou ohlasy. Prozatím se zdá, že se žákům bloková výuka i zcela nové předměty zalíbily. Na obdobné změně – tvorbě nového ŠVP – bude letos pracovat i mateřská škola. Společným cílem nás všech je vytvořit ve škole i MŠ bezpečné a podnětné prostředí pro komplexní a spokojený rozvoj každého dítěte.

Žáci započali školní rok hned několika zajímavými akcemi. V prvním týdnu jim sokolník ze záchranné stanice představil své svěřence – dravce. Záhy po jeho návštěvě následovala akce „Ukliďme vesničku středoškovou“. V terénu se žáci pohybovali i v rámci výuky prvouky a přírodovědy, kdy se snažili v týmech zvládnout práci s kompasem a mapou. Následoval projekt u příležitosti svátku svatého Václava. Další velký zážitek přinesla výzva Českého svazu ochránců přírody – a to podnět k záchranné akci na Živohošti. Značný pokles hladiny vody zde totiž zanechal na suchu obrovské množství škeblí. Ty bez pomoci nemají šanci se dostat zpět do vody. A proto jsme nejprve v rámci badatelské výuky zjišťovali veškeré možné informace o těchto tvorech a následně vyrazili vybaveni holínkami a svačinou zachraňovat jejich životy.

Také děti z MŠ si užily řadu zajímavých aktivit, například cvičení v přírodě s opékáním buřtíků nebo pouštění draků a následné zamykání lesa s uspáváním přírody. Společnou akcí pro rodiče a děti bylo „Jablíčko-bramboření“ a lampiónový průvod za pokladem svatého Martina. Objevování Země a vesmíru bylo cílem exkurze do pražského planetária. Před sebou máme návštěvu divadla a děti ze školky i letos zahájí projekt „Se Sokolem do života“.

Na začátku října se rozjela činnost zájmových kroužků, které mají žáci v oblibě. Nesmíme zapomenout ani na tradiční soutěž „O skřítka Podzimníčka“, v níž se uplatní podzimní přírodniny a zejména fantazie a práce šikovných rukou. Mílovými kroky se blíží Vánoce a s nimi už pevně spjaté slavnostní rozsvícení stromku a náš tradiční jarmark. Proto do svých plánů musíme zahrnout také vánoční vyrábění a přípravu vystoupení. Máme toho prostě před sebou spoustu, a to je dobře!

Více informací na www.krecovice.cz.

Pedagogický tým ZŠ Josefa Suka a MŠ Křečovice

V petroupimské školce Archa Začínáme spolu!

Nový školní rok přinesl do naší Mateřské školy ARCHA, která je součástí ARCHY ZŠ a MŠ při CČSH v Petroupimi, spoustu změn, nových nápadů, a především radosti z objevování. Vydali jsme se na novou cestu – začali jsme pracovat podle vzdělávacího programu Začít spolu.

Přípravy začaly už o letních prázdninách. Naše paní učitelky se zúčastnily kurzu Začít spolu, odkud si přivezly mnoho poznatků a inspirace. Celý tým se poté pustil do proměny prostředí školky. Vznikla centra aktivit, která děti zvou k tvoření, zkoumání, pohybu i spolupráci. Při jejich vybavování nám pomohli také rodiče, kterým za jejich ochotu a podporu srdečně děkujeme.

Co si vlastně pod názvem Začít spolu představit? Jde o vzdělávací program, který respektuje jedinečnost každého dítěte a podporuje jeho samostatnost, zvídavost a aktivní zapojení do učení. Vychází z toho, že děti poznávají svět nejlépe tehdy, když mohou samy zkoušet, objevovat, ptát se a hledat odpovědi. Vedle nových znalostí se učí také domlouvat, naslouchat druhým, spolupracovat a přijímat odpovědnost za své rozhodnutí.

Jedním z charakteristických prvků programu jsou centra aktivit. Děti v nich pracují jednotlivě nebo v menších skupinkách a vybírají si z připravené nabídky. Možnost volby ovšem neznamená, že je vše ponecháno náhodě. Za každou činností stojí promyšlená příprava učitelů a vzdělávací cíl. Děti mají prostor hledat vlastní postup, učitelé je provázejí, povzbuzují a pomáhají jim, když je potřeba. Důležitý je nejen výsledek, ale i cesta k němu: zkoušení, soustředění, vytrvalost a radost z toho, že se něco podařilo.

A jak to v našich centrech vypadá? Velkou pozornost přitahuje centrum Pokusy a objevy. Děti se tu mění v malé badatele: berou do rukou lupy a nahlížejí do mikroskopu, aby prozkoumaly třeba povrch ovoce nebo rozkrojenou cibuli. Zjišťují, že i obyčejné věci, které dobře znají z domova, mohou při bližším pohledu skrývat nečekané detaily. Učí se pozorovat, porovnávat a klást otázky.

V centru Hudba zní nejrůznější nástroje. Děti si zkoušejí rytmus, skládají vlastní písničky, napodobují zvuky přírody a hrají podle obrázkových not. Někdy je potřeba pozorně naslouchat, jindy se nebát přijít s vlastním nápadem. Hudba jim dává prostor pro fantazii, vyjádření i společný zážitek.

V Ateliéru se zase střídají barvy, materiály a výtvarné techniky. Děti zkoumají, co všechno lze vytvořit, a objevují různé možnosti, jak svůj nápad uskutečnit. Nejde o to, aby všechny výrobky vypadaly stejně. Cenné je, když dítě samo přemýšlí, experimentuje a může mít radost ze svého originálního díla.

Velmi oblíbená je také Dílna. Při tématu svatého Václava si děti například vyzkoušely práci s kladívkem a hřebíčky a vyráběly meč inspirovaný tím svatováclavským. Při práci s nářadím pod vedením dospělých trénují zručnost, koordinaci i trpělivost. A především získávají zkušenost, že dokážou vlastníma rukama něco vytvořit.

Pro centrum Pohyb využíváme naši terasu. Na čerstvém vzduchu děti překonávají překážkové dráhy, hledají cestu provázkovým bludištěm a plní další pohybové úkoly. Procvičují rovnováhu, obratnost a orientaci v prostoru, ale také odvahu pustit se do výzvy a zkusit to znovu, když se něco napoprvé nepovede.

Práce v centrech přináší také příležitost učit se spolu žít. Děti se domlouvají, kdo bude používat pomůcky, učí se počkat, nabídnout pomoc a respektovat odlišný nápad kamaráda. Při společném ohlédnutí za činnostmi mohou vyprávět, co se jim povedlo, co je překvapilo a co by příště zkusily jinak. Postupně tak získávají nejen nové zkušenosti, ale také schopnost přemýšlet o vlastní práci.

Každé centrum rozvíjí trochu jiné dovednosti, všechna však spojuje jedno: děti se učí vlastní činností. Vybírají si, zkoušejí, přemýšlejí, někdy se poradí s kamarádem a jindy hledají řešení samy. Už během prvních týdnů jsme viděli, jak je tento způsob práce zaujal. Překvapují nás svou nápaditostí, samostatností i tím, jak se dokážou navzájem podpořit.

Pro nás učitele je krásné sledovat, jak se děti postupně osmělují. Někdo se hned pouští do nových úkolů, jiný nejprve pozoruje a potřebuje více času. Obojí má své místo. Naším úkolem je nabídnout každému dítěti podporu i přiměřenou výzvu, aby mohlo udělat další krok právě odtud, kde se nachází. Součástí programu je také úzká spolupráce s rodinou. Každé ráno proto na děti čeká ranní úkol, který plní společně s rodiči. Někdy něco hledají, jindy počítají, přemýšlejí nebo si povídají nad jednoduchým zadáním. Je to drobná, ale milá příležitost začít den společně a plynule přejít z domova do školky. Rodiče vnímáme jako partnery, se kterými sdílíme radost z dětských pokroků.

V MŠ ARCHA věříme, že předškolní vzdělávání není jen přípravou na školu. Je to čas, kdy si děti vytvářejí vztah k sobě, k druhým i ke světu kolem sebe. Chceme, aby se u nás cítily bezpečně a přijímané, nebály se ptát, udělat chybu ani přijít s neobvyklým nápadem. Aby mohly postupovat vlastním tempem, zažívat úspěch a postupně získávat důvěru ve své schopnosti.

Se Začít spolu jsme teprve na začátku. Stále se učíme, hledáme nové možnosti a těšíme se, co dalšího s dětmi objevíme. Už teď ale víme, že nás společná cesta baví. A pokud vás zajímá, jak to u nás vypadá, rádi vás v naší školce přivítáme, ukážeme vám centra aktivit a přiblížíme náš každodenní život. Třeba právě v naší ARŠE začne i jedna z důležitých životních cest vašeho dítěte.

Michaela Škvorová

Dílna, kde hladí boule na těle i na duši

Tak trefně popsal prostor, který v Benešově provozuje Mezigenerační výtvarná dílna Srdcem společně z. s., jeden z jejích klientů nevidomý Míra. „A když to ten člověk nevidí, ale jen cítí, to je pro nás ze všeho nejvíc," říká zakladatelka spolku Veronika Krupková. Tvoření má podle ní sílu spojovat lidi, přinášet radost a vytvářet místo, kde se člověk cítí mezi svými. A právě takový prostor se jí s kolegyněmi Lenkou, Kačkou a Miládkou podařilo vytvořit.

Ve tvořivé dílně mohou trávit smysluplný čas děti, rodiče, prarodiče, přátelé i lidé, kteří potřebují citlivý a individuální přístup. Bezpečný a přátelský prostor zde najdou všichni, kteří si chtějí něco vyrobit, naučit se novou techniku nebo být prostě chvíli „mezi svými". Patří k nim i sociálně slabší, handicapovaní nebo senioři, kterým dílna podala pomocnou ruku – projekt loni finančně podpořil i Středočeský kraj. „Zaznamenali jsme citelný nárůst zájmu. Podařilo se k nám přilákat lidi, kteří bydlí doma, nechodí do žádných zařízení na aktivizace, nikdo je nenavštěvuje. Tady se jim dostává i společenského kontaktu, který je pro ně nejdůležitější," dodala Veronika. Připomněla třeba klienty organizace Fokus, která pomáhá lidem s duševním onemocněním – na začátku k nim chodili 3–4, nedávno jich přišlo i 14. „Tento prostor je pro ně bezpečný, cítí se tady dobře," shrnula Veronika.

Do dílny podle ní začalo chodit i víc slabozrakých, například právě nevidomý Míra, který dojíždí z Votic. „Je to neuvěřitelný člověk, svůj handicap bezvadně zvládá – ničeho se nebojí, cestuje, učí se jazyky, do všeho jde srdcem, tvoří keramiku, maluje…," popsala. I díky němu se rozhodli dopolední program v dílně vyhradit pro klienty vyžadující speciální péči. A pokračují v něm přesto, že na projekt letos krajskou dotaci nedostali. „Snažíme se to nějak zvládnout, nemůžeme říct lidem, kteří se k nám naučili chodit, že na ně nemáme peníze, to nikdy neudělám. Prošla jsem si velkým bolem, ale seskupilo se ohromné množství lidí, kteří nás podporují," řekla Veronika a vzpomněla třeba **výtvarnici Petru s maminkou Lenkou bylinkářkou**, Katku, která pomáhá se sociálními sítěmi, nebo Posázaví o.p.s. Uspořádali také sbírky na Daruj.cz a z výtěžku připravili prázdninový program pro děti ze sociálně slabších rodin.

Velkým zdrojem je i prodej výrobků, které v dílně vytvoří. Veronika navíc vede výtvarné kroužky ve školách nebo v alzheimer centru. „Financování máme postaveno na

hodně pilířích, je to náročné a někdy jsem unavená, ale stejně bez toho nemůžu být. Chodím do dílny i v 6.00 ráno, určitě jsem tady od 7.00, domů odcházím mezi 17.00 a 18.00, někdy v 19.00 a později. Je to bláznovství, ale mně to za to stojí," shrnula. Velkou radost má z chystané výstavy „Když ruce vypráví", na které představí výrobky klientů a kterou se podařilo domluvit s kastelánkou hradu Týnec na jaro příštího roku.

Splněný sen

„Po tom, jak to máme dnes v dílně nastavené, jsem vždycky toužila. Chtěla jsem mít komunitní prostor, do kterého budou chodit lidé, kteří to potřebují. Mou vizí bylo propojit výtvarnou a kreativní stránku v tom smyslu, že člověk tvoří proto, že to potřebuje jeho tělo a duše," řekla Veronika. Dílna jí do cesty přivedla i nové, stejně naladěné kamarády, s nimiž vytvořila skupinu „Vnímej se". Kromě ní je v ní Kačka, která dělá kraniosakrální terapii a Milan nabízející Bachovy esence a homeopatii. „Díky ‚Vnímej se' jsem zjistila, že když se tvoří rukama, na kterých jsou akupresurní body, tak vlastně tvoří celé tělo. Člověk si to uvědomí hlavně při práci s hlínou, kterou propracovává celým tělem. A důsledkem toho všeho, navíc v symbióze s lidmi, kteří sem chodí, je, že si tu člověk odpočine. A to bylo od začátku mým záměrem – akorát jsem se k tomu dopracovala až postupem času," shrnula Veronika s úsměvem.

A nejbližší plány? Pověnovat se víc sociálním sítím, aby lépe vysvětlili celý koncept dílny jako společenského prostoru. Plánují i změnu její „tváře", mimo jiné upraví vstup, relaxační místnost a výlohu.

Kromě dopolední, která jsou vyhrazena pro školy a klienty se speciálními potřebami, může v odpoledních hodinách do dílny přijít každý, kdo má chuť si něco vytvořit. Více informací získá na www.dilna-benesov.cz.

jt

Mateřské centrum Hvězdička modernizovalo zázemí herny i tělocvičny

Mateřské centrum Hvězdička zlepšilo zázemí pro vzdělávací, kreativní i pohybové aktivity v piaristické koleji i tělocvičně v Benešově. Celkové způsobilé výdaje se pohybují kolem 116 000 korun a až 70 procent z nich pokryje dotace z evropských a národních zdrojů. Pořídily se za ně pomůcky do tělocvičny, židle do herny, nové lino a koberec, žaluzie a dva vysavače. „Ač se to může jevit jako běžné věci, pro nás je to velice důležité. Za pomoc při přípravě i samotné realizaci projektu velmi děkujeme MAS Posázaví," řekla zakladatelka MC Hvězdička Jana Čechová s tím, že všechny zájemce srdečně zve k návštěvě.

MC Hvězdička poskytuje prostor pro setkávání, společné vzdělávání, osobnostní rozvoj, sdílení, pohybové, kreativní a další aktivity. Nabízí také aktivity v oblasti sociální prevence. Hlavní cílovou skupinou jsou rodiče s dětmi (ve věku 0–6 let), ale Hvězdičku navštěvují i starší děti a také další dospělí, například senioři.

Centrum funguje ve dvou prostorách – v herně v piaristické koleji na Masarykově náměstí a v tělocvičně v Bezručově ulici v Benešově. „Pomůcky už byly hodně zastaralé nebo na hranici své životnosti. Nové koberce, lino, vysavače jsou neméně důležité, abychom naše prostředí udrželi v čistotě. Nároky jsou vzhledem k malým dětem vysoké," dodala Jana Čechová. Připomněla, že v piaristické koleji centrum funguje bez větších změn už od roku 2006, a také že největší podíl na instalaci nového vybavení mají Blanka Škorpová a Martina Götzová, které na přelomu srpna a září odvedly obrovský kus práce – nejen v administrativě, ale i jako pravá ruka řemeslníků.

Hvězdička nabízí mimo jiné i školičku pro děti mezi 2–3 lety. „Sklízíme za to pochvalu z mateřských škol, říkají, že děti, které k nám chodily, nemají sebemenší problém nastoupit do školky, mají správné návyky a umí se v novém prostředí pohybovat," poznamenala Jana Čechová. Pro dospělé centrum organizuje jazykové kurzy, cvičení a besedy.

jt

Nová knihovna v Benešově: místo pro knihy, zážitky i setkávání

Po měsících rekonstrukce a stěhování se Městská knihovna Benešov v září znovu otevřela veřejnosti. Čtenáře přivítaly zrekonstruované prostory, přehlednější uspořádání i nové možnosti, jak knihovnu využívat. Zájem o novou knihovnu byl patrný už v první den provozu. Ve čtvrtek 24. září, kdy byla knihovna otevřena od 12 do 18 hodin, k nám zavítalo 305 návštěvníků a uskutečnilo se 940 výpůjček. Za první čtyři týdny provozu jsme zaznamenali celkem 5 159 návštěv a 7 815 výpůjček. Knihovníci zároveň vyřídili 1 020 rezervací a 1 025 objednávek. Potěšil nás také zájem nových čtenářů – do 15. října se jich zaregistrovalo více než 170.

První změna čeká návštěvníky knihovny už při příchodu. Hlavní vstup vede z piazzetty, která propojuje ulici Na Bezděkově s Malým náměstím. Odtud se dostanou do prostorného foyer s centrálním výpůjčním pultem. Centrála je pro návštěvníky přehledným a přívětivým místem a zároveň hlavním kontaktním bodem knihovny. Zde se vrací i půjčují dokumenty ze všech oddělení a zároveň se zde vyřizují i další objednávky služeb knihovny.

Srdcem knihovny zůstává velký dvoupodlažní sál, který získal novou podobu. Přehlednější uspořádání nabízí více prostoru mezi regály a pohodlný mobiliář. Součástí oddělení je také relaxační zóna a několik odpočinkových míst, kde si mohou návštěvníci v klidu číst, studovat nebo jen tak pobýt.

O příjemné prostředí v průběhu celého roku se postará moderní větrání s rekuperací a možností chlazení. Celý knihovní fond je také dostupnější díky upravenému depozitáři, který zajišťuje vhodné podmínky pro uložení knih.

V oddělení pro dospělé čtenáře si lze knihy a časopisy půjčovat také prostřednictvím samoobslužného zařízení selfcheck, které umožňuje vyřídit výpůjčku samostatně a bez čekání u pultu. Novým centrem vzdělávacích a komunitních aktivit je artéka, kde se konají přednášky, setkání klubů a lekce Virtuální univerzity třetího věku. Univerzita nabízí příležitost dozvědět se něco nového, rozšiřovat si obzory a potkávat lidi se společnými zájmy.

Na své si přijdou také děti a mladí návštěvníci. Dětský svět je barevným a hravým prostředím pro první čtenářské zážitky, tvoření, pohádky i setkávání s knihami. Pro náctileté je připraveno téčko, kde mohou studovat, odpočívat nebo trávit čas s kamarády. Knihovna zároveň rozvíjí programy pro školy a mateřské školy. Pro dětské návštěvníky připravuje setkání s knihami, čtenářské a tvořivé aktivity i další programy, které pomáhají budovat vztah ke čtení už od raného věku. Od února 2027 připravujeme nové kluby pro děti všech věkových kategorií, zaměřené na tvoření, hraní i čtení. Děti se mohou těšit na tvořivý klub, robotiku, deskovky, kluby MiNiMíček a MíČeK (Milovníci čtení a knížek) a další aktivity.

Knihovna myslí na dospělé i seniory. V klubu deskových her pro dospělé se scházejí milovníci společného hraní, zatímco program Hrajeme a vzpomínáme nabízí seniorům příležitost užít si hry, zavzpomínat a strávit příjemný čas ve společnosti ostatních. Své místo zde mají také příznivci ručních prací v klubu pletení.

Novinkou je také MiKiBí, nový maskot knihovny, který bude provázet nejen dětské návštěvníky a objevovat s nimi svět knih, příběhů a fantazie.

Městská knihovna Benešov chce být místem pro všechny generace – pro ty, kteří si přicházejí půjčit konkrétní knihu, i pro ty, kteří hledají inspiraci, chtějí se něco naučit nebo se setkat s ostatními. Nové prostory tak nabízejí nejen knihy, ale také příležitosti ke společným zážitkům a objevování. Těšíme se, že si do nich najdou cestu další čtenáři i návštěvníci z Benešova a širokého okolí.

Jiřina Kozlová

Jakub Šrejma z Kácova je mistrem republiky v běhu na 60 m s překážkami

Nestačí mu jen rychle běhat – Jakub Šrejma z Kácova na těch 60 metrech ještě dokáže zdolávat překážky: přeskočit vysokou bariéru, přeběhnout kladinu, zapojit hadice… A jde mu to výborně – tak, že si ze zářijového Mistrovství ČR v běhu na 60 m s překážkami, které pořádá Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, přivezl zlato. V kategorii chlapců 14–15 let, kde si měřilo síly 60 závodníků, nenašel přemožitele.

Kuba, který studuje prvním rokem Střední průmyslovou školu ve Vlašimi, poprvé zkusil požární sport na jaře roku 2025. Hledal tehdy náhradu za hokej, který musel na čas kvůli zranění kolene přerušit. „Přišel za mnou Aleš Karda z SDH Uhlířské Janovice, jestli bych jim nechtěl pomoct, že mají málo lidí, kteří by v soutěžích běhali disciplíny. Zkusil jsem to a začalo mě to bavit, navíc tam máme dobrý a příjemný kolektiv. Trénuji a běhám za Uhlířské Janovice, ale jako Kácovák jsem na mistrovství republiky reprezentoval SDH Kácov," řekl.

O tom, že by „přesedlal" na atletickou hladkou šedesátku, neuvažoval, je prý na něj moc jednoduchá. Požární sport mu vyhovuje: „Je dobré, že běhám sám, když se mi něco nepodaří, nemůžu se na nikoho vymlouvat, můžu se zlobit jen sám na sebe," poznamenal. Náročnou překážkou na trati „šedesátky" je podle něj přeskočení vysoké bariéry i přeběhnutí kladiny, nejtěžší je ale připojit hadici na rozdělovač. „Musí se to trefit na milimetry, když se to nepodaří, je celý pokus špatný," popsal.

Za to, že se v požárním sportu dostal tak vysoko, vděčí svému tátovi Petrovi – kácovskému dobrovolnému hasiči –, který ho každý týden vozil na tréninky a o víkendech na závody. „Děkuji taky Kubovi Vyhnánkovi, Aleši Kardovi a Míše Vondráčkové za podporu a trénování," dodal.

Mistrovství ČR v běhu na 60 m s překážkami se letos zúčastnilo téměř 500 hasičů a hasiček od sedmi do 15 let, kteří soutěžili v osmi věkových kategoriích. Jak takový závod vypadal v Kubově kategorii? Každý závodník musel na trati překonat bariéru vysokou 1,5 m, za ní uchopit dvě hadice svinuté v kotoučích, přeběhnout s nimi kladinu dlouhou 4 m, za kladinou hadice rozvinout, spojit k sobě, jeden konec připojit na třícestný rozdělovač stojící na dráze, na druhý konec připojit štafetovou proudnici a s ní pak proběhnout cílem. Mistr republiky Jakub Šrejma to zvládl za 11,04 sekundy. Gratulujeme!

jt

Bystřice oslavila 555 let od povýšení na městys

Celodenní oslavy 555. výročí od chvíle, kdy Bystřice u Benešova získala status městyse, zaplnily v sobotu 19. září obě bystřická náměstí. Program nabídl jubilejní turistický pochod, koncerty Leony Machálkové a skupiny KEKS i doprovodný program pro děti.

Den začal 20. ročníkem turistického pochodu Bystřická šlápota. Kromě tradičních tras na 15 a 25 kilometrů přibyla novinka, cyklotrasa dlouhá 40 kilometrů. Rodiny s dětmi mohly vyrazit na pětikilometrovou trasu v aplikaci Uneeqly, která kromě procházky nabízí i zajímavosti z historie města. Kvůli pozitivním ohlasům zůstává v aplikaci pod názvem Bystřická jubilejní stezka dostupná až do konce roku 2026.

Slavnostní zahájení na náměstí II. odboje patřilo starostovi Michalu Hodíkovi, náměstkovi hejtmanky Středočeského kraje Pavlu Pavlíkovi, faráři Antonimu Košmidkovi a místostarostovi Danielu Štěpánkovi. Hudební program odstartoval Big Band Pacholata a žáci ZUŠ J. Suka Benešov. Dál vystoupili bubeníci Šamanamaya, zpěvačka Kateřina Ševidová, dechový orchestr Žižkovská smršť a Jazz Band ZUŠ J. Suka Benešov. Večer patřil Leoně Machálkové a kapele KEKS, která letos slaví 40 let od svého vzniku. Celým dnem provázel moderátor a redaktor ČT Jaroslav Zoula.

Na Ješutově náměstí probíhal doprovodný program s farmářským trhem, lezeckou stěnou a malováním na obličej. Divadelní stan nabídl pantomimu a tvorbu kulis a nejmenší návštěvníci se prohánělli na šlapacích traktůrcích po závodní dráze u kašny. Bystřičtí hasiči ukázali dětem i svůj nový zásahový vůz.

Oslavy připravilo MKIC Bystřice s finanční podporou města Bystřice a Středočeského kraje.

Veronika Hřebíčková

Bystřičtí hasiči slavili 150 let, dostali i nový zásahový vůz

Sbor dobrovolných hasičů Bystřice u Benešova oslavil v červnu 150 let od svého založení. Areál Komunitního centra zaplnily stovky návštěvníků i hasičské sbory z okolních obcí. Program nabídl ukázky zásahů, ocenění věrných členů, koncerty, a hlavně předání nového zásahového vozu.

Diváci viděli, jak vypadá skutečná hasičská práce. Mladí hasiči předvedli, co se naučili na tréninccích, vyprošťovací technika ukázala zásah u dopravní nehody a lezecká skupina HZS Benešov pracovala ve výškách. Sérii ukázek uzavřelo hašení hořícího vozidla. Bylo jasné, že za klidem hasičské zbrojnice stojí cvik, chladná hlava i pořádná dávka odvahy.

Nejsilnějším okamžikem odpoledne bylo požehnání a předání nového zásahového vozu. Starosta Bystřice Michal Hodík předal klíč veliteli jednotky SDH Bystřice Lukáši Markovi. Drobné gesto, ve kterém byla důvěra, odpovědnost i závazek, že se vůz v dalších letech vydá k desítkám výjezdů.

Součástí oslav bylo i předávání ocenění. Za věrnost sboru převzali ocenění Pavel Mrázek a Karel Křivánek, oba za 40 let, a František Vnouček za 50 let. Hana Ždychová, která oslavy za SDH Bystřice organizovala, obdržela Medaili svatého Floriána.

Na oslavy dorazily všechny generace. Nejmenší děti řádily na skákacím hradu, pamětníci vzpomínali, jak vypadala technika a výjezdy za jejich časů. Radost udělala i návštěva sborů dobrovolných hasičů ze sousedních obcí, které přijely bystřické kolegy podpořit a slavit s nimi.

Podvečer patřil živé hudbě. Zahráli Michal Šindelář, Vlasta Horváth a kapela Coda, která vydržela až do půlnoci. Déšť, který se během koncertů spustil, vzala většina návštěvníků po celodenním vedru spíš jako osvěžení.

Záštitu nad oslavami převzaly město Bystřice, MKIC Bystřice a Středočeský kraj. Akci finančně podpořila řada místních firem a partnerů.

Denisa Říhová

V Bystřici přibyla školka i pro nejmenší, přijímá děti už od šesti měsíců

Bystřice u Benešova rozšířila budovu mateřské školy v ulici Družstevní o novou přístavbu a nástavbu. Kromě dvou tříd mateřské školy v ní vznikly i dvě dětské skupiny pro děti od šesti měsíců. Slavnostní otevření na konci srpna navštívila i hejtmanka Středočeského kraje Petra Pecková, která ocenila, jak město zvládlo mimořádně napjatý harmonogram stavby.

Největší novinkou jsou dvě dětské skupiny s kapacitou dvakrát 24 dětí. Umožňují přijímat děti už od šesti měsíců věku. Pomáhají tak rodičům, jejichž děti se nedostaly do mateřské školy, i těm, kteří se chtějí po rodičovské vrátit do práce. „Jsem velmi ráda, že jsme to zvládli a že můžeme k 1. září otevřít dvě nové třídy pro dětské skupiny a uspokojit tak rodiče dětí, které třeba nebyly přijaty do mateřské školy, ale i rodiče mladších dětí, kteří se potřebují vrátit do zaměstnání," říká ředitelka mateřské školy Lucie Skřipská. Dětské skupiny podle ní nebudou jen hlídáním. Povedou je učitelky ze školky, které do nich přenesou stejný přístup i práci v centrech aktivit. Nejmladšímu přihlášenému dítěti je zatím rok a půl. Jak připomněl starosta Michal Hodík, rodiče mohou děti přihlásit i jen na některé dny v týdnu.

Nová část školky je dřevostavba v pasivním standardu. Má vlastní fotovoltaiku, podlahové vytápění s tepelným čerpadlem, venkovní žaluzie řízené čidly a rekuperaci, která hlídá i množství oxidu uhličitého ve třídách. Vzduch tak zůstává svěží, i když je ve třídě sedmnáct dětí najednou.

Myslelo se i na bezpečnost. Dveře se neotevřou pouhým stiskem kliky, je potřeba zmáčknout i tlačítko ve výšce, kam malé dítě nedosáhne. Pozornost hostů přitahovaly také dětské kuchyňky ve třídách. Nejsou jen na hraní, mají funkční keramické desky a děti na nich pod dohledem učitelek opravdu vaří.
Stavělo se od září 2025 do dubna 2026. Dokončení do konce dubna bylo podmínkou dotace z Národního plánu obnovy, a stavba navíc probíhala za plného provozu školky. Hejtmanka Petra Pecková ve svém proslovu označila termíny dotace za šibeniční a dodala, že řada obcí ve středních Čechách by je nezvládla.

Celkové náklady dosáhly 80,4 milionu korun. Dotace ve výši 43,7 milionu poskytlo Ministerstvo práce a sociálních věcí (dětské skupiny), Ministerstvo pro místní rozvoj (třídy mateřské školy) a Středočeský kraj (projektová příprava). Zbývajících 36,7 milionu hradí město úvěrem. Úspěch v dotačních výzvách nebyl náhoda. Bystřice začala projekt připravovat už v roce 2023, dávno před vyhlášením vhodných výzev. Když přišly, měla hotovou dokumentaci i stavební povolení. Ve výzvě Ministerstva pro místní rozvoj, na kterou obce čekaly tři roky, se bystřický projekt umístil dvanáctý ze 148 žádostí. „Je to učebnicový příklad toho, jak důležité je myslet na financování už v rané fázi příprav. Díky tomu jsme schopni realizovat investici, která by jinak byla pro město této velikosti jen velmi obtížně financovatelná," říká starosta Michal Hodík.

Přístavba vyřešila víc než jen kapacitu. Školka je nově celá pod jednou střechou a prostory nad jídelnou základní školy, kde od roku 2016 fungovalo její odloučené pracoviště, se vracejí školákům.

Denisa Říhová

U soutoku dvou potoků v Bystřici roste nový park, otevře se na jaře

Zarostlé a opomíjené místo u vody v Bystřici se mění v park Pod Barevnou. Vzniká od února 2026 na soutoku Konopišťského a Vyzradilského potoka, stavební část je hotová a teď se sází stromy a keře. Veřejnosti se park otevře po kolaudaci, slavnostní otevření chystá město na jaro příštího roku.

Park vzniká na ploše přibližně 6 500 metrů čtverečních v místě, kde kdysi ležel Splavský rybník. Ten byl v 19. a 20. století postupně zavezen, krajina si ale vodní charakter uchovala dodnes a hladina podzemní vody sahá místy jen 42 centimetrů pod povrch. Projekt s vodou proto nebojuje, ale staví na ní. Vyzradilský potok dostal zpátky přirozené klikaté koryto, uprostřed nivy vznikla průtočná tůň a na březích kamenité „pláže“, kde si lidé budou moct sednout přímo nad hladinu. Místo má i symbolický význam: Konopišťskému potoku se dříve říkalo Bystrý, a právě od něj pochází název Bystřice.

Přes oba potoky vedou dvě lávky z modřínu a dubu, na břehu Konopišťského potoka stojí tři vyhlídková mola s výhledem na kostel sv. Šimona a Judy. Kvůli podmáčenému podloží je nesou dubové piloty zaberaněné přes metr hluboko, podobnou techniku používali stavitelé středověkých Benátek. Parkem vedou vodopropustné mlatové cesty, nechybí ohniště, místo na grilování ani hřiště na pétanque. Celý areál je bezbariérový, má vlastní osvětlení a devět parkovacích míst.

Stavební firma BDS Benešov dokončila svou část dřív, než předpokládal harmonogram, a park převzali zahradníci z firmy Azeleň. Od konce října postupně vysadí 58 stromů a přes 1 400 keřů a trvalek. Vybrány byly domácí druhy, kterým vlhko nevadí, jako olše lepkavé, topoly osiky a střemchy. Každý strom před výsadbou prohlédl arborista. Architekti navíc záměrně vynechali dřeviny s jedovatými plody, aby byl park bezpečný pro děti.

I když jsou cesty a lávky hotové, do parku se zatím nesmí. Nejdřív ho musí zkolaudovat dva úřady – silniční správní úřad a úřad životního prostředí. „Stavební firmy svou práci odvedly. Hotovo ale pro nás bude až po kolaudaci. Pak park otevřeme ve zkušebním provozu a budeme průběžně sledovat, co funguje a co je potřeba doladit,“ říká starosta

Michal Hodík. Slavnostní otevření s programem chystá město na jaro, až se park poprvé zazelená.

Realizace parku stojí přibližně 11,96 milionu korun. Dotace z Integrovaného regionálního operačního programu Ministerstva pro místní rozvoj v rámci priority Zelená infrastruktura měst a obcí činí 5 562 735 Kč, zbývajících zhruba 6,4 milionu hradí město z rozpočtu.

Denisa Říhová

Ulice Nová v Bystřici má nový povrch, vodovod i parkování

V Bystřici u Benešova skončila rekonstrukce ulice Nová. Kromě nového povrchu přinesla výměnu vodovodního řadu, nová parkovací místa u mateřské školy a dlažbu, která pomáhá zadržet dešťovou vodu. Město při ní navíc znovu použilo část původních materiálů.

Povrch ulice se dlouhodobě propadal a při deštích na něm vznikaly velké kaluže. Oprava byla původně naplánována na rok 2025.

Při přípravě se ale ukázalo, že vodovodní řad pod silnicí je ve špatném technickém stavu. Opravovat povrch bez jeho výměny by bylo nehospodárné, a tak město stavbu odložilo a projekt upravilo tak, aby šlo vodovod vyměnit přímo v tělese komunikace.

Na začátku roku 2026 vyměnila vodovodní řad společnost VHS Benešov. Následovaly úpravy parkovacích stání, obrubníků a chodníků. Začátkem srpna přišla na řadu poslední etapa: odstranění starého asfaltu, příprava podkladních vrstev a pokládka nového asfaltobetonového povrchu. Ulice tak navázala na dříve zrekonstruovanou ulici Družstevní.

Parkovací stání pokrývá polopropustná zámková dlažba. Město ji zvolilo v souladu se svou schválenou adaptační strategií, která reaguje na dopady klimatických změn a podporuje lepší hospodaření se srážkovou vodou. Dlažba spolu s upraveným podložím umožňuje dešťové vodě částečně vsáknout, takže jí méně odtéká po povrchu.

Část zámkové dlažby z chodníků byla v dobrém stavu, proto ji stavaři přeložili a znovu použili při úpravách chodníků. Město tak nemuselo kupovat nový materiál a zbytečně vyhazovat ten původní.

Při přeložení parkovacích stání vzniklo sedm nových míst, určených především rodičům, kteří vozí děti do mateřské školy. Mají přispět k bezpečnějšímu provozu v okolí školky hlavně v ranní špičce. Rekonstrukce ulice Nová ukazuje, že při obnově ulic se vyplatí řešit nejen povrch, ale i infrastrukturu pod ním, a myslet na dlouhodobou odolnost vůči změnám klimatu.

Daniel Štěpánek

Chotýšany mají nový chodník a prostranství u školy

Obec Chotýšany se dlouhodobě potýká s řešením bezpečnosti chodců a zejména bezpečné cesty dětí do školy. V minulosti tento problém řešila studie i projekt chodníku podél páteřní komunikace obcí, které ale dosud nebyly z důvodu nezískání stavebního povolení realizovány. Samostatně se proto obec rozhodla zpracovat projekt na řešení situace přímo před školou a v jejím nejbližším okolí, který se jevil jako reálný.

První projektová dokumentace vznikla v roce 2020, stavební povolení bylo získáno v roce 2021 a v roce 2023 obec požádala o dotaci. Realizace projektu „Chodník u ZŠ Chotýšany“, který byl spolufinancován Evropskou unií z programu IROP (celkové náklady akce 7 700 318 Kč, dotace IROP 3 325 000 Kč), proběhla v listopadu 2025. V místě realizace chyběly chodníky, asfaltová plocha před školou sloužila jako parkoviště, kde ve špičce stála auta i ve třech řadách, a odpoledne byla zcela prázdná a zároveň zde volně na silnici zastavoval autobus. V ranní a odpole-

›››

dní špičce, kdy sem rodiče ke škole vozili či vyzvedávali děti, docházelo k nebezpečným situacím, protože auta v podstatě parkovala, přijížděla a odjížděla ve stejných místech, kudy děti chodily do školy a kde čekali lidé na autobusové zastávce. V rámci projektu vznikly bezpečné chodníky kolem obecního úřadu a od kostela ke škole, nové schody a zábradlí u kostela, nový autobusový záliv s přechodem pro chodce a osvětlením, klidová zóna s lavičkami, pítkem a zelení. Prostor získal zcela novou podobu, která však respektuje použitými materiály a koncepcí blízkost kulturní památky kostela sv. Havla.

Tento projekt se od počátku potýkal s problémy, neboť v dotčené lokalitě plánoval ČEZ uložení elektrického vedení do země, ale výhledově, přičemž na chodník mezitím byla schválena dotace, a tím pádem začaly běžet lhůty, které určuje poskytovatel dotace a uzavřená smlouva o dílo. Nakonec ČEZ upravil harmonogram tak, aby neblokoval začátek prací na chodníku a celá stavba mohla být realizována.

Další fází byla samotná realizace, která obnášela dopravní omezení u školy i v obci, semafory, přesunutí autobusových zastávek, a s tím spojený zmatek řidičů autobusů, uzavření silnice na jeden den, a hlavně omezení parkovacích míst. S radikálním snížením míst pro parkování byl největší problém a řešil se ještě dlouho. Obec zřídila náhradní plochy pro parkování, od kterých bylo nutné dojít několik desítek metrů pěšky a rodiče i návštěvníci školy si museli zvyknout, vždyť ve městě také nezaparkují přímo u školy a každý si musí poradit. I přes všechny nepříjemnosti, které realizaci provázely, byl projekt úspěšně dokončen, dodavatelská firma odvedla skvělou práci a chodníky i prostor u školy dnes plní svou funkci bezpečného přístupu a klidové zóny.

Jana Kovářová

Terénní sociální práce na Benešovsku pokračuje

Nedostatek dostupného bydlení, problematika čerpání dávek na bydlení, potřeba rozvoje sociálního a podporovaného bydlení, nedostatek míst v domech s pečovatelskou službou a návaznost nově vznikajícího bydlení na podmínky systému sociálních dávek je jedním z významných témat, kterými je nutné se vážně zabývat. Vyplynulo to ze setkání partnerů v sociální oblasti na Benešovsku, které se uskutečnilo v rámci projektu Terénní sociální práce v Posázaví II.

Významnou část diskuse účastníci setkání věnovali také potřebám seniorů a podpoře jejich setrvání v přirozeném prostředí. Za důležitou označili spolupráci s praktickými lékaři, kteří mohou v některých případech pomoci zachytit zhoršující se sociální situaci člověka ještě před vznikem akutního problému nebo hospitalizací. Opakovaně zaznívala také potřeba řešit omezené kapacity některých sociálních a návazných služeb, mimo jiné nedostupnost dětských psychologů, nárůst počtu klientů u některých služeb, nedostatek kapacit sociálních služeb, omezené možnosti azylového a přechodného bydlení nebo potřebu stabilního a předvídatelného financování služeb. Nutné je také intenzivněji komunikovat se Středočeským krajem a lépe koordinovat oblast financování sociálních služeb.

Hlavním cílem setkání bylo vzájemné seznámení organizací a dalších aktérů působících v sociální oblasti, sdílení zkušeností z praxe, a především obnovení pravidelné spolupráce a komunikace mezi jednotlivými aktéry v území. Manažerka společenství obcí Benešovsko, s. o., Kateřina Adamová představila činnost tohoto společenství obcí, které spolu se společenstvím obcí CHOPOS převzalo terénní sociální práci v území od společnosti Promedicus.

Účastníci se shodli na potřebě pokračovat v pravidelném setkávání poskytovatelů sociálních služeb a dalších partnerů. Navrhli také organizovat menší tematicky zaměřená setkání nebo pracovní skupiny, vždy zaměřené na konkrétní téma, na něž by byl přizván odborník na danou oblast, například metodik, zástupce nadřízeného orgánu nebo jiný relevantní odborník.

Společenství obcí je platforma pro realizaci meziobecní spolupráce založená na dobrovolné bázi v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností. Jeho hlavním účelem je společný postup při zajišťování veřejných služeb v území, které jsou v kompetenci obcí a měst. Jedná se tedy o zajišťování koordinace veřejných služeb na území členských obcí a strategického rozvoje tohoto území. V ORP Benešov fungují společenství Benešovsko, s.o., které sdružuje 20 členských obcí, a CHOPOS, s.o. sdružující 21 obcí.

jt

Spolufinancováno Evropskou unií

Terénní sociální práce v Posázaví II
CZ.03.02.01/00/25_084/0005917

Místa působnosti a kontakty na terénní sociální pracovníky v Posázaví:

Týnecko (Bukovany, Chářovice, Krhanice, Lešany, Netvořice, Týnec nad Sázavou, Václavice)
Bc. Hana Kadlecová Kronovetrová, tel.: 733 741 028
Okružní 520 (zdravotní středisko, 1. patro)
257 41 Týnec nad Sázavou

Sázavsko (Chocerady, Hvězdonice, Kaliště, Sázava, Stříbrná Skalice, Senohraby)
Milena Trägnerová, tel.: 733 741 052
Školská 434 (zdravotní středisko, 1. patro), 285 06 Sázava

Jílovsko
Bc. Marie Pinkasová, DiS., tel.: 727 827 420
Tyršova 318, 2. patro, 254 01 Jílové u Prahy

Čerčansko (Čerčany, Poříčí nad Sázavou, Nespeky, Přestavlky u Čerčan, Čtyřkoly, Lštění, Pyšely)
Klára Dvořáková, tel.: 733 741 046
Sázavská 57 (budova obecního úřadu)
257 21 Poříčí nad Sázavou

Bystřicko-Neveklovsko (Bystřice, Křečovice, Maršovice, Neveklov, Rabyně, Vysoký Újezd, Stranný)
Mgr. Ilona Kuncová, tel.: 733 741 034
Dr. E. Beneše 115 (budova centra Kulíšek)
257 51 Bystřice

CHOPOS
Mgr. Pavel Goby, tel.: 601 376 380
Křižíkova 1424, 256 01 Benešov

Zámek Lešany – šlechtické sídlo s příběhem

Foto Karolína Kratochvílová

Během druhé světové války v něm bývali nacističtí správci, za komunismu tady hospodařilo zemědělské družstvo, po sametové revoluci ho „zabrali“ bezdomovci. Přesto se lešanskému zámku podařilo vstát z popela. Velkou zásluhu na tom má rodina Ladislava Truhláře, který před 30 lety rozpadlou památku koupil a vlastníma rukama ji znovu postavil na nohy. Jen se dvěma pomocníky a bez dotací… „Zámek je moje třetí dítě,“ říká.

S lešanským zámkem se seznámil vlastně náhodou. „Syn si tady našel nevěstu, nechal se jejím okolím ‚zblbnout‘ pro zámek, a nakonec pro něj ‚zblbli‘ i mě,“ směje se při vzpomínce. Bylo mu tehdy 50 let a netušil, že na následujících 25 let bude mít o zábavu postaráno. Každý den, bez dovolených, svépomocí památku opravoval. Obnovil zámecký park. Vlastnoručně dva roky renovoval střechu zámku – bylo to 70 000 tašek–bobrovek. Šest let boural vodárenskou věž, kterou postavili za druhé světové války Němci. „Byl to takový beton, že žádná sbíječka ho nerozbila. Musel jsem na to použít diamantový kotouč a palici. Bylo to 100 tun železobetonu,“ vzpomněl. V areálu zámku je 41 místností. „Každou jsem s jedním pomocníkem opravil vždy do měsíce, nikdo mi to nevěří. Dělali jsme 14–16 hodin denně,“ poznamenal. Odborníky si pozval jen na restaurování fresek, které našli v jedné místnosti.

Ladislav Truhlář říká, že je amatérský stavitel. „Stavím od svých 15 let, kdy jsem si postavil chatu. Opravovat zámek jsem začal v 50 letech, to už jsem měl za sebou rekonstrukci šesti nemovitostí,“ popsal. Je hrdý na to, že veškeré práce zvládl bez dotací – prodal dům, chatu i firmu a všechno vložil do rekonstrukce. Pomohla také rodina a později výnos ze svateb, které v zámku začal organizovat. „Všechny peníze jsem tady utopil, ale bavilo mě to, je to koníček, nikdy jsem na to nebyl naštvaný,“ poznamenal. Zámek už předal vnukovi, on sám občas provází návštěvníky expozicemi.

Letos zámek nabízel dva prohlídkové okruhy – Šťastný život v secesi a Největší záhady a tajemství světa. První z nich přiblížil život na venkovském zámku kolem roku 1900 – s více než 1 000 exponáty se návštěvníci seznámili prostřednictvím moderních multimediálních průvodců – oživlých obrazů dřívějších majitelů z pražské Svatovítské kapituly, zámeckých sloužících a také urozených dam, včetně „neurozené“ sběratelky nejen secesních exponátů Zdeny Mudrákové ze Zlína. Druhá, dočasná expozice, představila tajemné předměty téměř všech světadílů, jejichž původ a účel obklopují neobjasněné záhady a tajemství.

Z historie zámku

Lešanský zámek byl přestavěn ze staršího sídla v polovině 16. století. Nynější čtyřkřídlou podobu mu dala kapitula sv. Víta na Pražském hradě, která areál získala po roce 1683 a vlastnila ho až do konce druhé světové války. V roce 1949 byl zámek zestátněn.

Foto Karolína Kratochvílová

jt

Foto Karolína Kratochvílová

Více informací je na **www.zameklesany.cz**

V Benešově se běželo pro malého Matyáška

Pětiletému Matyáškovi s poruchou autistického spektra byl věnován výtěžek charitativního běhu, který byl součástí zářijového Benešovského Běžeckého Festivalu (BBF). Jen na startovném se pro malého klučinu vybralo rekordních 64 530 korun, další peníze daly do kasičky děti, které si nechaly vyzdobit obličej krásnou malůvkou od Ali Es. Až do konce roku pak zájemci mohou ještě přispět do sbírkové pokladničky Nadačního fondu Zlatá hvězda, která je umístěna v benešovském Knihkupectví Daniela. Peníze rodina využije na terapie, které Matyáškovi pomáhají zvládat každodenní překážky.

„Na závodě byla úžasná atmosféra, Matyášek se proběhl s desítkami dalších nadšenců, naší ‚růžovou partou‘ rané péče a přáteli, kteří ho přišli podpořit. Byla mezi nimi i Danielka, pro kterou jsme běželi v loňském roce, nebo rodiny s dětmi, které využívají naši službu,“ řekla vedoucí rané péče Centra sociálních služeb (CSS) Tloskov PhDr. Radka Jiroušková. Krásným gestem byl podle ní právě běh dětí z rané péče. „Máme velkou radost, když rodiny zapojené do rané péče samy navážou přátelství, sdílejí svoje starosti i radosti a pokračují dál životem už bez naší podpory,“ dodala Radka Jiroušková.

Očima rodičů Matyáška: *„Když se Matyášek narodil, nikdo z nás netušil, že není něco v pořádku. Prvních příznaků jsme si začali všímat asi kolem 18. měsíce. Zaťaté pěstičky, křížení nožiček, ve kterých měl velkou sílu. Přestal kousat jídlo, říkat mama, tata, dědě, baba. Začal často mávat ručičkami a neklidně spát. Navštívili jsme paní doktorku Zemánkovou a ta udělala genetické testy. Skoro po roce jsme se dozvěděli, že má Maty příznaky autismu. Absolvovali jsme kolečko různých vyšetření. Psychiatr, klinický psycholog, neurolog a potvrdilo se, že Maty trpí dětským autismem, vývojovou dysfázií s hyperaktivními sklony.*

Matymu je 5 let, je neverbální a má stále pleny. Chodíme na logopedii k Ivě Kašparové, která je úžasná. Také nás pravidelně navštěvovala Radka Jiroušková z týmu rané péče, které bych chtěla také moc poděkovat. Docházíme pravidelně na ergoterapie, logopedie a jezdíme na dopolední asistenci do Nautis Kunratice.“

Matyášek je už 13. dítětem, kterému pomohl charitativní běh BBF.

jt

Benešov uctil památku Karla D. Balka, legionáře a prvního ředitele ZŠ Jiráskova

Před hlavním vchodem do Základní školy Jiráskova v Benešově byla v říjnu slavnostně odhalena pamětní deska věnovaná Karlu D. Balkovi. Významný československý legionář, odbojář a pedagog se v první polovině 30. let minulého století zásadním způsobem zasloužil o výstavbu této školní budovy a následně působil jako její historicky první ředitel.

Slavnostní akt proběhl za široké účasti veřejnosti, rodiny Balek/Ballek, představitelů města Benešov, zástupců Československé obce legionářské, Sdružení válečných veteránů ČR a zástupců Sokola – župy Blanické. Zvláště pak byli přivítáni jeho vnuci Michal, Pavel, Boris a vnučka Eva s jejich rodinami. Nová pamětní deska vznikla z iniciativy a péče rodiny Balků/Ballků z České republiky a z Bádenu u Vídně.

„Už na začátku školního roku jsem se dětem o tomto dni zmínil jako o příležitosti sáhnout si na historii a vážit si našich předků. Co by mělo v dnešní době zůstat trvalým, jsou morální hodnoty. A právě o to se na naší Jiráskovce osmdesát let po našem prvním panu řediteli snažíme," uvedl ředitel ZŠ Jiráskova Petr Šedivý.

Petr Ballek, jeden z příbuzných K. D. Balka žijících v Benešově, mimo jiné připomněl pohnutý poválečný osud této osobnosti: „Karel D. Balek se po druhé světové válce stal znovu ředitelem této školy, ale v dubnu 1946 na prožité útrapy umírá. Lze předpokládat, že i jako v mnoha podobných případech českých legionářů a důstojníků, kdyby K. Balek žil déle, skončil by opět v koncentračním táboře, tentokrát komunistickém. A tak v dalších letech bylo v Benešově jeho jméno vymazáno z paměti. Nastal čas to napravit. Děkujeme za to." Petr Ballek vysvětlil také drobnou lingvistickou zajímavost spojenou s rodovým jménem: „U členů naší starobylé mlynářské a měšťanské rodiny se během věků používají tvary jména Ballek, Balek i Bálek, často různě i u stejného jedince. To podle toho, jaký farář či matrikář to psal a také v jakém zemském uskupení a souvislostech jsme se zrovna nacházeli. Platí to i v případě K. D. Balka, a také i v mém případě."

Štábní kapitán Karel D. Balek (16. 12. 1887 Počátky – 12. 4. 1946 Benešov) patřil k hrdinům, kteří se aktivně podíleli na vzniku samostatného Československa v roce 1918. Jako legionář bojoval například v legendární bitvě u Zborova a za svou vlasteneckou službu obdržel dva válečné kříže. Své morální postoje prokázal i za nacistické okupace, kdy se zapojil do domácího odboje. Jako účastník obou národních odbojů byl kvůli své činnosti vězněn celkem ve 26 věznicích a prošel koncentračními tábory Dachau a Buchenwald. Drastické věznění zanechalo trvalé následky na jeho zdraví, kterým krátce po skončení války podlehl.

Nová pamětní deska bude trvale připomínat nejen Balkovy vojenské a odbojové zásluhy, ale také jeho neocenitelný přínos pro benešovské školství a veřejný život. Podle rodiny má být jeho odkaz příkladem pro současné i budoucí generace.

Petr Ballek

Kamenice zve na vánoční trhy nebo koncert Moondance Orchestra

S příchodem chladnějších dnů a kratších večerů přichází i ten nejkouzelnější čas v roce. Srdečně vás zveme do Kamenice na tradiční adventní trhy, kde se opět všichni společně potkáme a přivítáme Mikuláše s andělem a čertem. Akce se uskuteční 29. listopadu na Ringhofferově náměstí a v Kulturním centru Kamenice.

Ringhofferovo náměstí ožije mezi 14.00 a 19.00. Pravou sváteční atmosféru navodí i skvělé jídlo a pití, které zahřejí. Těšit se můžete na čerstvě pečený trdelník, voňavý svařák nebo poctivý punč v alko i nealko variantě pro děti. O skvělý kávový zážitek se postará lokální Včera Upraženo – Pražírna Kamenice a chybět nebude ani bohatý výběr klobásek, uzenin či medových specialit, řemeslné trhy, obecní zabijačka a zpívání koled s Kamenickým pěveckým sborem. Vánoční strom se slavnostně rozsvítí v 18.00.

Na Mikulášskou nadílku Klubu žen Kamenice můžete s dětmi přijít mezi 14.00 a 17.00 do Kulturního centra Kamenice.

Lednový koncert Moondance Orchestra
Kamenice zažívá skvělé kulturní období! Letošní koncert 4 Tenorů se vyprodal do posledního místa a my máme pro všechny fanoušky dobré muziky skvělou zprávu. Chystáme pro vás další nezapomenutelný večer – tentokrát k nám zavítá ikonický soubor Moondance Orchestra. V Kulturním centru Kamenice vystoupí 21. ledna 2027 od 19.30.

Zatímco na podzim je vídáte každou sobotu na obrazovkách České televize v show StarDance, v lednu 2027 si je můžete užít přímo v Kamenici naživo, kde s celým orchestrem oslavíme jejich dvacáté narozeniny na scéně. Během tohoto výjimečného večera se můžete těšit na ikonické melodie ze StarDance i na nejoblíbenější skladby v podání předních sólistů – Dashy, Nadi Wepperové, Michala Cermana a Dušana Kollára. Čeká vás večer plný skvělé energie a elegance, kterou znáte z obrazovek, tentokrát však přímo na vlastní kůži.

Předprodej vstupenek na GoOut nebo v KC Kamenice.

Olga Havlíčková

Regionální muzeum v Jílovém u Prahy má za sebou rozsáhlou rekonstrukci

Po více než roce a půl stavebních prací je hotovo. Historický areál muzea získal novou podobu, která mu rozhodně sluší. Za výslednou proměnou se však skrývají roky příprav, desítky milionů korun, a především spousta práce. O neuspokojivém stavu některých muzejních objektů se vědělo již řadu let. Nešlo přitom jen o opráskané fasády nebo nevzhledné nádvoří. Některé stavební konstrukce a technické rozvody již byly na hranici své životnosti a vyžadovaly komplexní obnovu. Samotná příprava projektu zabrala tři roky a stavební práce byly slavnostně zahájeny 16. dubna 2025.

Investorem celé akce je Středočeský kraj, který na rekonstrukci vyčlenil téměř 50 milionů korun. Rozsah stavebních prací byl skutečně značný. Vznikla nová ohradní zeď, kompletní proměnou prošlo muzejní nádvoří, opraveny byly opěrné zdi, vybudovány nové drenáže, kanalizace a technické rozvody. Rekonstrukce se dotkla také elektroinstalací, oken, klempířských prvků, fasád a objektu konírny. Zvláštní pozornost byla věnována historickému domu Mince, který je kulturní památkou. Tato středověká budova kdysi sloužila jako královský horní úřad, odkud se řídila těžba zlata v jílovském revíru. Obnova jejích fasád proto vyžadovala citlivý přístup a úzkou spolupráci s památkáři. Součástí prací bylo také restaurování nástěnného obrazu Korunování Panny Marie a svatých z roku 1744 na východním průčelí budovy.

Rekonstrukce samozřejmě přinesla i řadu komplikací do každodenního provozu muzea. Rok a půl stavebních prací zasáhl do dvou návštěvnických sezon. Přesto se podařilo zachovat přístup do expozic i výstavních prostor, a muzeum tak mohlo nadále vítat své návštěvníky. Stavba se dokonce nečekaně stala jednou z návštěvnických atrakcí. Během letních prázdnin se v muzeu konala úspěšná výstava Pat a Mat a ukázalo se, že nejmenší návštěvníky fascinují nejen oba známí nešikové, ale také skutečné bagry a stavební stroje pracující přímo na nádvoří. Děti nutily rodiče zastavovat se u staveniště a se zájmem sledovaly práci techniky. K výstavě tak zcela neplánovaně přibyla ještě exteriérová expozice přímo v terénu s praktickými ukázkami.

Stavební práce realizovala společnost STATUS stavební a.s. a po celou dobu probíhaly ve velmi dobré spolupráci s vedením muzea. Důležitá byla také součinnost města Jílové u Prahy, které mimo jiné poskytlo městský pozemek pro zázemí stavby. Díky tomu bylo možné náročnou rekonstrukci lépe organizačně zvládnout a omezit její dopady na okolní provoz.

Nové nádvoří, nové možnosti

Rekonstrukce však nebyla jen o opravách historických budov a novém vzhledu muzea. Již při přípravě projektu se počítalo s tím, že obnovený areál nabídne také nové možnosti využití. Cílem je proměnit nádvoří v živý prostor, kde se budou návštěvníci nejen setkávat, ale také poznávat historii regionu, bavit se a získávat nové zážitky. A protože Jílové je městem zlata, nemůže tento vzácný kov chybět ani v plánech dalšího rozvoje muzea. Jedním ze záměrů je vybudování rýžovacího centra s vodními prvky, kde si malí i velcí návštěvníci budou moci vlastnoručně vyrýžovat skutečné zlato. Počítá se také s brusičskou dílnou, ve které si zájemci vybrousí vlastní polodrahokam a vyrobí si z něj třeba originální přívěsek na krk. Z muzea si tak návštěvníci budou moci odnést nejen nové poznatky a zážitky, ale třeba i trochu zlata v kapse.

Významnou proměnou projde také kulturní život muzea. Nově upravené nádvoří nabídne mnohem lepší podmínky pro pořádání nejrůznějších akcí, slavností, koncertů a divadelních představení. V roce 2027 by se sem mělo v plné parádě vrátit také oblíbené Středočeské kulturní léto, které nabídne divadelní představení a koncerty pod širým nebem.

Jílovské muzeum tak vstupuje do další etapy své existence nejen s opravenými historickými budovami a novým nádvořím, ale především s řadou plánů, které by z něj měly vytvořit ještě příjemnější a zajímavější místo pro návštěvníky všech generací.
A věřte, že nápadů máme stále dost!

Šárka Juřinová, ředitelka
Regionálního muzea v Jílovém u Prahy

Nemůžeme změnit druhé. Můžeme ale začít u sebe

Máte pocit, že pro ostatní zvládnete zařídit všechno, ale na sebe vám nezbývá čas? Opakují se vám podobné situace ve vztazích? Nebo vás vyčerpávají každodenní dohady s dětmi a přemýšlíte, co můžete dělat jinak? Už dlouho cítíte, že chcete změnu, ale nedokážete se rozhoupat? Nedokážete se rozhodovat na životních křižovatkách, rozhodnutí odkládáte nebo necháte za sebe rozhodovat ostatní? Zkuste využít služeb Jany Trejbalové a Veroniky Sýkorové (www.cestakoucinku.cz). Pomohou vám ujasnit si, co potřebujete, a najít vlastní cestu ke změně.

Koučink pomáhá jednotlivcům objevit a naplnit jejich osobní a profesionální potenciál. Není to terapie ani poradenství. Je to prostor, kde si každý najde vlastní odpovědi sám. Kouč mu neposkytuje rady, ale pokládá otázky, které člověka vedou k vlastním poznatkům a řešením. „Vidíme, že to lidem pomáhá, donutí vás to zastavit a sáhnout si na to, co máte uvnitř sebe," říká Jana. Kouč může pomoci v situacích, kdy se člověk necítí dobře nebo neví, jak dál. Třeba v práci, kde se na něj valí spousta úkolů, a on už neví, jak si s nimi poradit. Přijít ale může i ve chvíli, kdy stojí před rozhodnutím nebo chce něco změnit. „Setkání s koučem je příležitostí udělat si čas na sebe a na to, co právě řešíte. Kouč vám pokládá otázky – nenapovídá vám –, dá vám prostor přemýšlet a hledat vlastní řešení," vysvětlila Jana.

Podle Veroniky vyhledávají služby kouče lidé různého věku, kteří si chtějí ujasnit svou situaci, najít nový směr nebo něco ve svém životě změnit. „S jedním klientem jsem například naposledy řešila otázku, jestli má dál studovat, nebo jít do práce," popsala jedno z možných témat pomoci.

„Ke koučinku mě přivedla vlastní zkušenost. Byla jsem rozvedená, vychovávala dvě děti a vedle náročné práce si přála hezký vztah. Několik let jsem ale ztratila čekáním v partnerském trojúhelníku. Pro ostatní jsem dokázala vyřešit téměř všechno, ve vlastním životě jsem se však točila v kruhu," prozradila Jana, co pro ni bylo impulsem vyhledat pomoc koučky. Změny přicházely postupně, začala více věřit vlastnímu úsudku a dělat kroky, které dříve odkládala. A tato zkušenost ji přivedla k tomu, že se sama stala koučkou. Má státní zkoušku z psychologie a absolvovala kurz Kouč/Koučka akreditovaný MŠMT. V současnosti se zaměřuje především na partnerské vztahy, období po rozchodu, osamělost a důvěru v sebe sama. Jako máma dospělých dětí zná také změnu, která přichází s jejich odchodem z domova a hledáním nového prostoru pro sebe.

Veronika je máma dvou teenagerů. V rodičovství pro ni vždy byly důležité respekt, důvěra i jasné hranice. Postupně se na ni začali obracet další rodiče, kteří potřebovali probrat vztahy se svými dětmi. „Neporadím vám, jak máte své dítě vychovávat. Ale podíváme se spolu na konkrétní situace, které vás trápí, a zkusíme pochopit, co se v té situaci ve vás odehrává a proč. Společně najdeme nové možnosti, jak na těžké situace reagovat, aby to bylo v souladu s tím, jakou mámou/tátou chcete pro své dítě být," říká Veronika, která je absolventkou kurzu Kouč/Koučka akreditovaného MŠMT. Koučink je tu ale nejen pro rodiče, ale i pro jejich dospívající děti, např.

může pomoci s výběrem střední i vysoké školy, což je noční můra mnoha teenagerů a kouč může pomoci nasměrovat na správný typ studia, který člověka naplní a bude bavit.

Kromě vztahů a rodičovství může být koučink užitečný v mnoha dalších životních situacích. Můžete ho využít ve chvíli, kdy stojíte před důležitým rozhodnutím, zvažujete změnu práce nebo se v pracovní oblasti potřebujete někam posunout. Stejně tak když máte pocit, že se ve svém životě točíte v kruhu, potřebujete si ujasnit, co vlastně chcete, nastavit si hranice, lépe skloubit práci a osobní život nebo se konečně odhodlat k něčemu, co už dlouho odkládáte. Nemusíte mít předem přesně pojmenovaný problém, někdy úplně stačí, že chcete něco změnit, ale zatím nevíte co a jak.

S koučkami se můžete potkat online nebo osobně v Praze a Středočeském kraji. Více informací získáte na www.cestakoucinku.cz.

jt

Akce Benešov plave se zúčastnilo 443 plavců a Benešov uspěl v soutěži měst

První říjnovou středu se každoročně koná celorepubliková Plavecká soutěž měst, letos se uskutečnila už popětatřicáté. Benešov s novou sportovní akcí „Benešov plave" se do tohoto projektu zapojil poprvé a nedopadl vůbec špatně. Díky účasti tří základních škol z Benešova a ZŠ Postupice byla celková účast velmi slušná – plavalo 443 dětí i dospělých. Benešov obsadil dokonce 2. příčku v kat. A (do 20 000 obyvatel) ze 17 měst a celkové 8. místo z 31 měst bez rozdílu počtu obyvatel.

Plavalo se 100 m a čas se dle věku a pohlaví přepočítával na body. Maximum bylo 28 bodů. Organizátoři akce „Benešov plave" měli trochu jinak nastavené tratě pro dětské kategorie – od 25 m do 50 m. Pokud ale Benešov chtěl mít body do soutěže i z těchto kategorií, musel plavec bez rozdílu věku uplavat 100 m. Byla to tak trochu motivační výzva a opravdu většina dětí to uplavala.

Nejlepší plavecké výkony předvedli mezi muži Kryštof Řada z Čerčan 1:04 min a mezi ženami Eliška Ševčíková a Klára Sodomková s časem 1:08 min. Přesné výsledky akce Benešov plave jsou zveřejněny na www.triatlon-konopiste.cz a výsledky Plavecké soutěže měst na stránkách organizátora projektu.

Akce také ukázala jednu negativní statistiku. Benešov patří jen k několika málo okresním městům, kde není plavecký oddíl. A tady naše město obsadilo pomyslné poslední místo.

Pokud Benešov chce v této soutěži měst uspět, tak jednou z důležitých cest je přidat dráhy pro závodní plavání pro děti, které mají zájem o tento sport. Velmi dobře tu fungují plavecké školy, kroužky, které ale nesměřují k soutěžnímu plavání. Aby se plavecký klub mohl rozjet, tak potřebuje dráhy pro ty, co jsou na určité úrovni, ale další pro nové zájemce nebo mladší, kteří nedosahují ještě výkonnosti první skupiny.

Každopádně akce se ujala, každý plavec byl odměněn účastnickou medailí a diplomem.

Velké poděkování patří všem pořadatelům, kteří se zapojili do pomoci. Zvláštní poděkování patří nemocnici v Benešově, která dělala ukázky resuscitace tonoucího v čase, kdy tam byly školy. Vědět, jak případně rychle pomoci, je velmi důležité pro záchranu tonoucího.

Zvláštní poděkování patří také všem zúčastněným školám a pedagogickým pracovníkům, kteří zajišťovali účast dětí. A samozřejmě děkujeme i všem partnerům za podporu akce.

Akci organizačně zajišťoval spolek Triatlon Konopiště s plaveckým trenérem Janem Ševčíkem.

Luděk Procházka
Foto Tomáš Pánek

Seznam partnerů Místní akční skupiny Posázaví a jejich kontaktní údaje k 27. 10. 2026

Název subjektu	Sídlo/adresa trvalého bydliště	Zástupce subjektu pro MAS	Oblast působení
Fyzická osoba bez IČ – občan			
Adriana Ondračková	Týnec nad Sázavou, K Náklí 94, 257 41	Adriana Ondračková	služby
Ing. Lucie Onderčaninová	Týnec nad Sázavou, Na Hlinkách 597, 257 41	Ing. Lucie Onderčaninová	služby
Nestátní neziskové organizace			
Cesta integrace, o.p.s.	Říčany, Masarykovo náměstí 6/17, 251 01	Mgr. Alena Radová	sociální oblast
Českomoravská myslivecká jednota, z.s., - Okresní myslivecký spolek Benešov	Benešov, Erbenova 134, 256 01	Ing. Jan Slabý	environmentální oblast
Historický klub z.s.	Týnec nad Sázavou, Klusáčkova 2, 257 41	Václav Pošmurný	historie, kultura a památky
Klub radosti na Závisti, z.s.	Třebsín 227, Krňany, 257 44	Mína Fišerová	ochrana přírody
Mateřské centrum Hvězdička, z.s.	Benešov, Vančurova 1146, 256 01	Ing. Jana Čechová	děti, ženy, rodina, vzdělávání
Ochrana fauny ČR o.p.s.	Hrachov 13, Svatý Jan, 262 56	Pavel Křížek	ekologie, děti, ochrana přírody
PROMEDICUS sociální péče, z.ú.	Benešov, Křižíkova 2158, 256 01	Ing. Elena Střihavková, Ph.D.	sociální oblast
Rytmus Střední Čechy, o.p.s.	Benešov, F. V. Mareše 2056, 256 01	Mgr. Pavla Fleischhansová	sociální oblast
Římskokatolická farnost Benešov	Benešov, Na Karlově 92, 256 01	PhDr. Libuše Váňová	církev
Sdružení pro ochranu kulturního dědictví - Zlenice z. s.	Senohraby, Příčná 61, 251 66	Vladimír Havelka	kultura a památky
Sdružení rodičů při Gymnáziu Benešov z.s.	Benešov, Husova 470, 256 01	Mgr. Daniel Štěpánek	děti a mládež, vzdělávání
Sdružení SPORT, z.s.	Tloskov 1, Neveklov, 257 56	PhDr. Radka Jiroušková	děti, rodina, sport
Spolek Karel IV.	Praha 1, Lázeňská 2, 118 00	Ing. Alois Maceška	kultura a památky
SPOLEK POSÁZAVSKÝ PACIFIK	Čerčany, Nádražní 25, 257 22	Ing. Miroslav Tvarůžka	kultura a památky
TSK SALTA Benešov z.s.	Struhařov 68, 256 01	Karel Maršálek	kultura, děti, sport
ZÁŠKOLÁK, z.s.	Postupice, Školní 153, 257 01	Jana Jíšová	děti a mládež, vzdělávání
Zornice Maršovice z.s.	Řehovice 22, Maršovice, 257 56	Ing. Hana Bačíková	kultura a památky
Život v Hradci a okolí - spolek	Hradec 51, Stříbrná Skalice, 281 63	Ing. Evžen Zeman, CSc.	kultura a památky
Podnikatelé			
Altum HR, s.r.o.	Týnec nad Sázavou, Brodecká 466, 257 41	Miroslav Němec	cestovní ruch
Bisport s.r.o.	Týnec nad Sázavou, Ing. Fr. Janečka 511, 257 41	Bc. Lenka Říhová	cestovní ruch
Hotel Všetice s.r.o.	Praha 1, Revoluční 1081/4, 110 00	Karolína Mikšíková	cestovní ruch, zemědělství
Ing. arch. Iveta Prinzová	Křepenice 24, Sedlčany, 264 01	Ing. arch. Iveta Prinzová	služby
Ing. Jiří Sternberg	Jemniště 1, Postupice, 257 01	Ing. Jiří Sternberg	cestovní ruch, zemědělství
Mgr. Jana Perníčková	Heroutice 1, Neveklov, 257 56	Mgr. Jana Perníčková	cestovní ruch, zemědělství
Mgr. Matěj Stránský	Praha 1, Haštalská 758/23, 110 00	Mgr. Matěj Stránský	kultura a památky
Pivovar Ferdinand, s.r.o.	Táborská 306, Benešov, 256 01	Ladislav Lojka	podnikání (nezemědělské), služby
Příběh s.r.o.	Týnec nad Sázavou, Ing. Fr. Janečka 511, 257 41	Jaromír Biolek	cestovní ruch
Obce a města			
Obec Čerčany	Čerčany, Václavská 36, 257 22	JUDr. Mgr. Michal Tupý	veřejná správa
Obec Hradištko	Hradištko, Ve Dvoře 1, 252 09	Lucie Hašková	veřejná správa
Obec Jankov	Jankov, Na náměstí 14, 257 03	Bc. Jitka Jonsztová	veřejná správa
Obec Kamenný Přívoz	Kamenný Přívoz 285, 252 82	Jiří Patera	veřejná správa
Obec Kozmice	Kozmice 12, Benešov, 256 01	Helena Matoušková	veřejná správa
Obec Krhanice	Krhanice 46, 257 42	Mgr. Aleš Papoušek	veřejná správa
Obec Křečovice	Křečovice 9, Neveklov, 257 56	Monika Pechačová	veřejná správa
Obec Lešany	Lešany 23, Netvořice, 257 44	Tomáš Kraucher	veřejná správa
Obec Stranný	Stranný 39, Neveklov, 257 56	Josef Červ	veřejná správa
Město Benešov	Benešov, Masarykovo náměstí 100, 256 01	Mgr. Jakub Hostek	veřejná správa
Město Bystřice	Bystřice, Dr. E. Beneše 25, 257 51	Michal Hodík	veřejná správa
Město Jílové u Prahy	Jílové u Prahy, Masarykovo náměstí 194, 254 01	Mgr. Adéla Hájková	veřejná správa
Město Neveklov	Neveklov, nám. Jana Heřmana 80, 257 56	Ing. Michal Hašek	veřejná správa
Město Sázava	Sázava, náměstí Voskovce a Wericha 356, 285 06	Mgr. Vladimír Dvořák	veřejná správa
Město Týnec nad Sázavou	Týnec nad Sázavou, K Náklí 404, 257 41	Bc. Věra Velková	veřejná správa
Městys Kácov	Kácov, Jirsíkova 157, 285 09	Mgr. Soňa Křenová	veřejná správa
Městys Maršovice	Maršovice 89, 257 55	Mgr. Bohumil Ježek	veřejná správa
Městys Netvořice	Netvořice, Mírové náměstí 19, 257 44	Monika Šlehobrová	veřejná správa
Svazky obcí			
Benešovsko, s.o.	Týnec nad Sázavou, K Náklí 404, 257 41	Kateřina Adamová	společné aktivity obcí
CHOPOS, s.o.	Chotýšany 54, 257 28	Ing. Miroslav Kratochvíl	společné aktivity obcí
Státní organizace			
Lesy České republiky, s.p.	Nový Hradec Králové, Přemyslova 1106/19, 501 68	Ing. Petr Kjučukov	lesy
Školy			
Gymnázium Benešov, Husova 470	Benešov, Husova 470, 256 01	Mgr. Roman Hronek	vzdělávání

Spolufinancováno Evropskou unií

Ministerstvo pro místní rozvoj

Zpravodaj Posázaví > **Číslo 3 – Ročník 2026** < Za informace uvedené v článcích jsou odpovědní jejich autoři. Fotografie jsou z archivu Posázaví o.p.s. a od dopisovatelů. Šéfredaktorka PhDr. Jaroslava Tůmová (jt), tel.: 602 216 637. **Posázaví o.p.s.** • kancelář Masarykovo náměstí 1, 256 01 Benešov. Své dotazy, připomínky a příspěvky můžete zasílat na e-mail: tumova@posazavi.com. **MK ČR E 15860**

TIP NA DÁREK

hra.posazavi.com

Chcete o kraji kolem řeky Sázavy vědět ještě víc?

Zkuste to hravě a zábavně se strategickou deskovou hrou Poznáváme Posázaví.

Kromě strategické deskovky můžete kouzlo legendární trampské a vodácké oblasti – plné hradů, zámků, muzeí, technických a kulturních památek – poznávat i s karetní hrou „Dvojice".

Kniha Sokolnictví – unikátní vzpomínka na Zdeňka Sternberga

Publikace Zdeňka Sternberga Sokolnictví, která byla první knihou v naší literatuře věnovanou jednomu z nejstarších způsobů lovu, vyšla poprvé před více než 50 lety.

Kniha Zdeňka Sternberga je pro sokolníky jednou z nejdůležitějších publikací. Představuje kus evropské sokolnické historie. Výpravná publikace vyšla v exkluzivním rozšířeném vydání u příležitosti 10. výročí zápisu českého sokolnictví na seznam nehmotného kulturního dědictví UNESCO.

Editor Jaroslav Pelíšek knihu doplnil o kapitoly z novodobých dějin. Připomíná mimo jiné založení Klubu sokolníků při Československém mysliveckém svazu v roce 1967, zápis českého sokolnictví jako nehmotného kulturního dědictví UNESCO v roce 2010, znovuzrození výškového sokolnictví v českých zemích nebo biologickou ochranu letišť. V rozšířeném vydání knihy o 280 stranách je velké množství barevných fotografií a autorských kreseb Petra Indí Straky.

Objednávat můžete na info@posazavi.com nebo na e-shopu knihkupectví Daniela v Benešově.

